

Lääne Elu

LÄÄNEMAA HÄÄLEKANDJA

Nr. 114.

Hoopalus, reedel 30. detsembril, 1938. a.

11. aastaläit.

"Lääne Elu" ilmub kolm korda nädalas: kolmas, kolmas ja reedel.

Wäljaandja A. S. "Raja"

Asutaja toimetaja

Aleksander Lõnnison

Toimetuse ja talituse: Hoopalus

Suur Rõõm 43, telef. 1-76.

Toimetaja kabinett A. 11-1.

Talitus asutab 1/49 homm. kuni

kella 8 p. l.

Adress kirjandusele: "Lääne

Elu" Hoopalus: Suur Rõõm 43.

Qualitativ: 1 mm 1 weeru ehitelisele

le ja teistis 15 senti. Teistis

teistis kirjaga 18 senti ja kuni-

tustilise 8 senti.

Adressi muutmine 25 senti.

"Lääne Elu" tellimist hinnad:

1 kuud 0.65

2 kuud 1.20

3 kuud 1.50

6 kuud 2.50

12 kuud 7.00

"Lääne Elu" koos "Eesti

Taluga":

3 kuud 2.15

6 kuud 4.10

12 kuud 7.80

"Lääne Elu" koos "Eesti

Hoopusega":

3 kuud 2.20

6 kuud 4.20

12 kuud 8.20

"Lääne Elu" koos "Eesti Talu"

ja "Eesti Hoopusega":

3 kuud 2.50

6 kuud 4.70

12 kuud 9.10

Oma austatud kaubatarvitajatele ja ärisõpradele soovib

head ja õnnelikast Uut Aastat!

Firma **M. Jänes**
Tartus.

Jõuluöö prantsuse Pettemas.

Kalverandajad koididest Prantsusmaa
osadest kogunevad pühapäeval Des Vaux püha
Vincent'i kirikusse, et kaasa elada kuulsale
sõnnemängule, mis seal ette kantakse juba
tekkajast alates igal jõuluööl.

Mõõlem kui nelisada aastat muutub prantsuse
provinssilinn Des Vaux jõuluõhtul prantsuse

Pettemas. Sõnnemängu kirikus ehitatakse üles kõrgis
realistlikel pühasjuss Pettema kuulus laul, elu-
sad härjad ja lambad, aetuna tõelistest karjus-
test, tuuakse jumalatotta, ja kolme kuuiga osas
esinevad linna tähtsamad suurtöid.

Esmaajärjekorras peetakse ladina keeles jõulu-
mütsat, kuid sellele järgnevad jõuluhümnid laul-
dakse koguduse poolt wanaprovince'i keeles, sa-
muti ka kaheksa sõnnemängus peetakse wanapro-
vince'i keeles. Selliseid ilmuvad karjased oma
naistega, karebatoeliste villmantlites, kes põle-
vate küünaldega ehitatud wankril toovad kaasa
ohvritalle. Saulu, flöödi ja tamburiinidele
saatel sammuvad nad pidulikus rongkäigus pea-
altari juure, ja siis algab müsteerium, mis ei

erine palju teistest sõnnemängudest. Ent siiski on
Des Vaux mängul oma eriline tähendus, sest
vana legendi järgi oli Valtbazar „üks kolmest“
tuningast hominikumaali, kes pärast Punast
kurma tuli Galliase ja panti aluse autoäärtele
sugufonnale Des Vaux's, kes maalitses üheksa
sajandit selle ümbrust. Des Vaux wopil on tu-
jutatud ka seepärast Pettema täht, ja tuningas
Valtbazar mängis sõnnemängus päris erilist osa
Sgas prantsuse kirikus tekkas jõuluööl hümnoolne
idim, ja usklikud tulevad lohti, et ühifelt pühit-
seda jõuluöö imet, kuid Des Vaux on tunnustat-
tud leiklohas, kus pühitsetakse traditsioonilist
jõulupüha.

Head uut aastat!

**Tartu
Klaasivabrik**

Kontor Tartu, Riia t. 8-8,
Tel. 7-86 Vabrik: Tartu, Teguri
47/49 Tel. 1-82.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE HINNAD

Põllumajandussaaduste noteeringhindasid.

Maalt Tallinna toodava rööpstiima hinnad noteeriti kolmapäeval järgmistena: esimene valit kauplustes 13, tööstustes 12 senti liiter, teine valit kauplustes 11, tööstustes 10 senti liiter.

Zooraksteini esimese sortii kilohinnaks noteeriti 13, teisel sortil 11 senti. Tendets walfne.

Woi kilo hinnaks noteeriti 170 senti. See hind on kindlustatud wõile, mis on wastu võtupunkti kätte toodud 19.-25. detsembrini. Koos riikliku juuremaksuga on talupidajatele woi kilo hinnana endiselt kindlustatud 190 senti. Tendets wõiturul on kindel.

HINNAD TALLINNA TURUL.

Reedel 30. detsembril.

Turg on täna pisut elavam, kui paaril eelmisel päeval, kuid külm ilm ei luba elamat kauplemist. Juurvilja müüjaid wähe, maainimesed kartulitega pündunud. Alida näitawad kõigi juur- ja aiawiljade hinnad tõusu, mis on tingitud külma ilmaga.

Ukfitud maainimesed on turule tulnud regeedega, kuid ainult kergeid toormatega, müügil on jahu, tangu, kanamune, pütiwõid. Üldiselt on turg hõredamõitu. Pstut elawam on kalaturg, kus on rohkesti ahwenaid, mis on wäikeste ja hinnalt odawad.

Lapetud haneid ja kalkuneid testmitelt, hinnad kšna kõrgeb.

Zoomaliha hind on tõusnud 10 senti kilolt. Riisihinnad wäikemõõgilt: Sealiha 80-120 f., seapead jalad 60-75 f., ploomiraw 100-110 f., sulatatud raw 140-150 f., kuitju ja keedufint 175-240 senti. Weiseliha 80-100 f., wõikaliha 60-120 f., lambaliha 55-75 senti kilo.

Jänele 150-225 senti tükk. Lapetud linnud: Hane 100-170 f., kalkun 160-180 senti kilo, pardid 250-350 senti ff., kanad 80-180 senti tükk.

Kanamunad 14-21 senti paar. Piimasaadused: Pütimõi 180-190 f., meierei woi 205-215 f., kohupiim 35-40 f., hapu-foor 100-120 f., juustud forbi järgi 80-215 senti kilo.

Terawiljasaadused: Ruffileib 19-22 f., peenleib 33-38 f., seip 35-38 f., sai 35-65 senti kilo, nisupüülijahu 35-44 f., manna 45-48 f. Sepikujahu 30-34 f., odrajahu 30-35 f., ruffijahu 19-21 senti, tangud 28-35 f., frunibid 30-40 senti, kaerajahu 38-40 f., linnaleib 30-31 senti, hernes 30-40 f., oad 35 senti kilo.

Edurikast ja õnnelikku

uut aastat

soovime kõigile lugejatele, tellimiste vastuvõtjale, kaastöölisele, kuulutajale ja kõigile, kes meie lehe vastu sooja poolehoidu on osutanud

Toimetuse ja talituse

Seakasvatatajad!

Teatame, et uuel aastal meie ühingu kõik eksportapamad jatkavad peekoni- ja pekisigade vastuvõtmist ja vastuvõtupunktid kohtadel sigade laadimist alates jaanuari esimesest nädalast, s. o. 2. jaanuarist 1939. a. harilikudel vastuvõtupäevadel.

Ühing „Eesti Lihaeksport“

KASULIKKE TEATEID PÖLLUMEHELE

Laatu peatase 3. jaanuaril: Kallaste linnas.

Paides algab 10. jaanuaril noorsoojuh-tide kool. Lektoritena esinevad: Põllutöökoja peasekretär J. Tormailla, maanduntl W. Tarti, maanoorte sekretär R. Paglant, Järwa maanoorte wanem maakonfulent agr. S. Lipp j. t. Kurfus lõpeb 18. jaanuaril.

Järwa maanoorte ühendus kuulutas wälja Järwamaa Maanoorte ühenduse kirjandite wõist-luse. Võid tuleb esitada hiljemalt 1. weebr-uariks Järwa Maanoorte ühendusele, Paides, Pikk tän. nr. 2. Rahemaid teateid saab eeltoodud aadressi järele.

25. jaanuaril müüakse Wõhmuta wallamajas avalikul enampakkumisel lohemaksetawa raha eest Wõhmuta wallas endine Lintjalu koolitalu „Kooli-maa nr. 16“, üldpind 18,76 ha ühes päral-distega. Raagus Wõhmuta peatuselt 4 km.

Pakkumine algab kr. 5000.—. Pakkumistest osavõtjail tuleb pakkumise algul tagatiseks kšsta kr. 500.—. Ohtjal tuleb talutoha ostu-hind tasuda ühe kuu jooksul.

Ena wallas Rõpki al. müüa talukoht, mille juurus 24 ha ühes tüüts, sellest põdu 11 ha, ülejäänud rohuma. Rahemalt omanikult, Kaša-la külas Mito talu A. Greenbaum.

Wafinatarnitajate ühinguks Eitdu motoristi-de-tractorijuhitide turufused algawad 1939. aastal.

Tartus 9. ja 30. jaanuaril. Wiljandis 9. jaanuaril. üles anda Tartus: Tartu Eesti Wajandusühifuse kaupluse, Holmi tän. nr. 12 ja Puistee tän. nr. 71-a, Wafinatarnitajate ühin-gu Eitdu instr. J. Kurefoole. Wiljandis: Wil-jandi Eesti Põllumeeste Seltsi kaupanduse oša-tonna kontoris hr. M. Esmannile, Tallinna tän. nr. 8. Tallinnas wõib üles anda Wafinatarnit. üh. Eitdu, Wafinatarnit. tän. 7-11.

Orajel, Pärnumaal, asutati Orajõe Metsa-poolle metsipidaja W. Taawistu poolt wafinatori-s-tamisjaam.

Raadios kõneleb testnädalal, 4. jaanuaril kell 17.45 Põllutöökoja asedirektor M. Käbin teemal: Põllumajanduse wäljawaated 1939. aastal.

Reedel, 6. jaanuaril kõneleb kell 17.50 W. Ojamaa teemal: „Pstut arupidamist maas ja linnameestega.“

Rääne Saaremaa Põllumaj. Rahwafikooli, Rümabdas wõetakse wastu meesõpilasi. Sptus algab 9. jaanuaril 1939. aastal, millele hil-jem järgneb meesõpilaste kurfus. Sptus maffu-ta. Rahemaid teateid saab koolijuhatajalt.

Wõrumaale Murfi walda asutati Gerbert Ploomi poolt traktorijaam.

Geimitali w., „Parastina“, maaparanduse alal; Juhon Särew Geimitali w., „Laha“, talufortastuse alal; Jüri Tallen hof Rapla w., „Eunda“, maaparanduse alal; Adalbert Eimari Audru riigimõis, maas-paranduse ja loomakaswatuse alal; Andres Erupõld Seebiu w., „Riia“, seemne-taswatuse alal; Johannes Rirk E. S. ü. Tartu Daafond, seemnekaswatuse alal.

Pühapäev, 1. jaanuar.

TALLINN — TÜRİ — TARTU

8.00 äratusmäng 8.05 hommikukontsert. (helipl.). 10.00 Tallinn ja Türi: Jumalateenistus Piiskoplikust Toomkirikust. Piiskop dr. H. B. Rahamägi. Tartu: Jumalateenistus Ülikooli kirikust. Op. prof. J. Köpp. 11.30 „Kuidas wana aasta läks ja uus tuli“, M. Sillaotsa kuulde-mäng lastele. 12.00 kontsert A. Dvoraki heli-tõist (helipl.). 13.00 „Maailm mälestusis“, le-hekülgil memuaridest. 13.25 vokaalmuusika ooperitest (helipl.). 14.15 RR direktori ins. F. Olbrei uue aasta tervitus. 14.25-15.00 lõuna-muusika (helipl.). 17.00 heliplaadi-uudiseid operetiwallast. 18.00 Millest jutustavad meie kirjandusliku mõistatuse tulemused. P. Viiding vaatleb mõistatuste lahendusi. 18.20 prof. G. Kulenkampfi viiulikonts. (uudishelipl.). 18.50 päevauudiseid. 19.00 õige aeg: Teated. 19.05 Ja nüüd tantsime! Vanu lõbusaid tantsuviise. 19.45 ¼ tundi Corso trioga. Bayer: popurii „Nukuhaldjas“. Thomé: Romanss. Wiedoeft: Edev valss. Nagu Damaskuse roos. Dvorak: Humoresk. Glinka: Kahtlus. Nöwin: Veerooside võlu. Delibes: Nukuvalss. 20.30 „Kolle ja kau-gus“, K. A. Hindrey novell. Loeb A. Lauter. 21.00 eesti helitõde kontsert. RR ork. juh. prof. R. Kull. 22.00 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated. 22.10-23.00 tantsumuusika „Glo-riast“ — K. Strobeli orkester.

Esmaspäev, 2. jaanuar.

TALLINN — TÜRİ — TARTU

7.00 äratusmäng. Võimlemine. 7.20 päeva-uudised. Ilmateade. 7.30 hommikukontsert (helipl.). 8.15 hommikupalvus — abipraost P. Kuusik. 8.35 Tallinn ja Türi: Turuteated. 16.50 teated ja reklaam. 17.00 Debroy Somers Bandi kontsert (helipl.). 18.00 Linda Eenpalu: Mõtteid aastavahetusel. 18.20 Suur popurii Händeli heli-tõist. (Uudishelipladid.) 18.40 päevauudised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.05 viis minutit tervi-sele — dr. med. M. Kask. 19.10 P. Tosti soolo-laule. A. Amjärv (metso-sopran). 19.30 raadio-vestlust — RR direktor ins. F. Olbrei. 19.50 kohvikumuusika „Kultasest“. 20.30 dir. F. Lin-nus: Karud ja nende tõrje vanemal ajal. 20.50 orkestrikontsert. RR orkester, juh. P. Nigula. 22.00 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated. 22.10-23.00 Siniveneline operetimuusika (heli-pladid).

Telsipäev, 3. jaan.

Tallinn — Türi — Tartu.

7.00 äratusmäng. Võimlemine. 7.20 päeva-uud. Ilmateade. 7.30 hommikukonts. (helipl.). 8.15 hommikupalvus — õp. mag. K. Tiit. 8.35 perenaiste. Turuteated. 16.50 teated ja rekl. 17.00 Ivanovi banjokvartett. 17.30 dr. A. Pao-meas: Tolm ja tolmu põhjustatavad hingamis-teede haigused. 17.50 Gilberti ja Sullivan ope-retiivise. (Uudishelipl.). 18.10 Mõistatame jälle kord mõistatusil (Lastele.) 18.40 päevauudised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.05 talispordi viis-minut. 19.10 muusika kohvikust „Harju“. 19.40 K. Jungerman: India vaimne areng. 20.00 ida-mainne muusika. RR ork., juh. prof. R. Kull. 20.45 aktuaalne kümmeminut. 20.55 C. M. von Weberi helitõde konts. RR ork., juh. prof. R. Kull, ja H. Höpfer (klaver). 21.30 kirjandusli-kud uudised. 22.00 õige aeg. Päevauud. ja spor-diteated. 22.10 orkestreeritud klaveripalu (heli-pl.). 23.00-23.10 esperantokeelne nädalakroo-nika.

Tuli hävitas Tallinna sadama vahitorni.

Hukkus kallihinnaline udusireen. — Pritsid ei pääsenud Põhjakantsi tippu.

Tule läbi hävines neljapäeva kellopärast Tallinna sadamas Põhjakantsi merepoollises lõpus asunud torniga vahimaja, milles asus udusireeni aparaat ja signaal-tuli laetavale märguandmiseks. Maja juures asub ka kell signaalfireerimiseks. Tuli oli alguse saanud vahimaja kõrval asunud laubehitusek-tuurist, milles kõeti raudahju soojendamiseks töölistele, kes tegelevad endise vahimaja kõrval ehitatava uue vahimaja juures. Kõrge tühis fuur ja sealt läks tuli ka vahimajale. Kuigi tuletoorje ruttas kiirelt kohale, ei saadud hoonet päästa. Britid ei pääsenud lähedale. Tuli appi jäälõhkujat „Merikaru“, mille pumbad andsid tuletoorje voolikuisse merele vett. Samuti käisid abistamas mõned vähemad pufferlaevad. Vahimaja, palkhoone, põles aga täiesti sisse, ka torn, mis kaetud plekk-katusega, kisti hiljem maha, kuna ta muutus hädasõitlikuks.

Vahimajas elutsenud Gerrexi wallaswara suudeti enamikus päästa, kuid osa — kapp, kirjutuslaud ja mõni muu asi — jäi tulle ja hukkus. Tulest muutus kõlmatuks ka udusireeni aparaat ja muu sisustus. Selle väärtust võiks arvata umbes 2000 kroonile. Rahju üldsumma on alles selgumata. Põlenud vahimaja oli määratud lammutamisele ja sellepärast ei saa seda ka enam täie väärtusega hinnata. Hoone oli kindlustamata.

Vaade tuleõnnetusele Põhjakantsil.

Vasakul — vahimaja ja torn leegitemas, paremal — jäälõhkujat „Merikaru“ vett pumpamas.

Terror Kristuse sünnimaal.

ETA. Jerusalem, 28. detj. (Reuter.) Jõulupühad Palestiinas algasid uue terrorilainega. Kolm araablast ja üht juut on kollupõrgetes saanud surma ja 12 araablast, üheksa juuti ja kolm Briti sõdurit vigastada.

„Pravda“ peatoimetaja vangistati?

Seljingi, 28. detj.

„Uusi Suomile“ teatatud Moskvas, et seal olevat vangistatud Vene kommunistliku partei peahääleandja „Pravda“ senine peatoimetaja Koltšom. Ta on N. Viidu tuntumaid lehemehi, ning omas tähtsa positsiooni „Pravda“ mõimla peatoimetajana. Koltšomi vangistamine olewat äratanud vene ajakirjanike ringkonnas suurt hämmastust. Seltsidage ootavat nüüd „Pravda“ toimetuse liikmed, kas Koltšom langeb tõmbab kaasa ka teisi.

See teatatud „Uusi Suomile“, et ÜPU olewat Moskvas korraldanud üllatava läbiotsimise riigi trükitöajaks, kus trükitakse raudteepileteid. Selgus, et trükitöajate teenistuses olevad isikud on juba aastaid harastanud õige tulutoovat „äri“ raudteepileetidega, milleid nad on alati müünud 20 protsenti alla hinna. Seetõttu isikut on vangistatud.

Soome-Vene piirijoon kinnitati.

ETA. Moskva, 30. detj.

(Tass.) Siin toimus nootide vahetus väliskomisjari asetäitja Potjemkini ja Soome laadiku parun Nriõ Koskise vahel. Nende nootidega kinnitatakse Soome ja Nõukoode Vene piirijoon, nii nagu see kindlaks määrati vastava komisjoni poolt.

Daladier' taheti kukutada.

Lardien paljastatud.

ETA. Pariis, 29. detj.

(DPA.) Umbes kahe nädala eest teatati mitmed Prantsuse lehed, et Leon Blum ja endine väliskomisjari Delbos on pakkunud ühe vahetajana kaudu Prantsuse endisele peaministrile Andre Lardieu'le peaministri kohta „laitema ümtooni kabinetis“ mõt mõnd tähtsat ministrikohata niisuguses valituses. Leon Blum ja Delbos lihtsalt need teated ümber, millele Lardieu vastas vastutõimber lihtsamisega. Poliitiline nädalaleht „Gringoire“ avaldab täna, tõendusena Blum-Delbosi pakkumise tõeliseusest Lardieu'le, vastataid dokumente ja kirju, mis Lardieu oli annud „Gringoire'ile“ kasutada. Paljud Pariisi lehed avaldavad selle artikli sensatsiooniliste pealkirjadega.

„Tõusev Noorus“

üllatab oma sisuga kümneid tuhandeid noori alates algkooli lõpuklassist kuni keskealiseks saamiseni.

„Tõusev Noorus“ on sisukas, huvitav, kaunis ja siiski odav ajakiri. Ärge leppige taenatud ajakirja lugemisega, „Tõusev Noorus“ leidugu Tele kodus.

3500 krooni väärtuses

annab „Tõusev Noorus“ preemiaid nalle noortele, kelle tellimised saavad talitusele esimestena, jaanuarikuu jooksul. 3500 esimest ajakirja tellijat saavad jaanuarikuu numbriga tasuta kaasa raamatu „Viljapuude standard sortiment“, mille hind kr. 1.

„Tõusev Noorus“ ilmub üks kord kuus ja maksab koos „Teatajaga“ tellides

ainult 10 senti kuus.

Eraldi tellides Kr. 1.50 aastas, 80 senti pooles aastas. Kui Tele ei tunne veel seda ajakirja, siis tellige tasuta proovinumbrid. „Tõusev Noorus“. Pikk 42. Tallinn

Masinarvitajate Ühingu Liidu

motoristide-tractorijuhide

kursused

algavad 1930. aastal:

Tartus — 9. ja 30. jaanuaril
Viljandis — 9. jaanuaril
Pärnus — 2. veebruaril
Keilas — 6. märtil.
Tibulas — 13. aprillil

Ules anda: Tartus — Tartu E. Majandusühikule kaupluses. Kolmi tän. 12 ja Puistest tän. 71 a. Mal. Üh. Viidu instr. A. Kureloole; Viljandis — Viljandi E. Põllum. Seltsi Rauband. osak. kontoris, hr. M. Esmariile. Tallinna tän. 3; Pärnus — Pärnumaa Ostu-müügi ühikuses, Pikk tän. 13. hr. Ainslaarele; Keilas — Põlluväikate ühispanna osakonnas. Kiriku plats 6, hr. A. Ainslaarele ja Tallinnas — Masinarvitajate Ühingu Liidu büroo, Mäurimäe tän. 7-11.

Õnnele tasuta õppekava!

Reedel, 30. detsembril 1930. Eht. 8.

Lugupeetud ostjaskonnale soovin

Head uut aastat!

J. MALIN kleidi-, pesu- ja puduäri Tartus, Sõõgiturg 4. (Poe tän. nurgal)

20 aastat Soome abi saabumisest.

Täna möödub 20 aastat päevast, mil Vabadussõja algul 1918. aasta 30. detsembril Tallinna saabus esimene kompanii Soome vabatahtlike, et aidata relvaga meie noorel sõjaväel taistuda Eesti iseseisvust ja vabadust. Need mehed, arvult 140, kuulusid 1. Soome vabatahtlike pataljoni, kelle juhiks oli kol. ltn. M. Ekström.

Esimene kompaniile järgnes teine 3. jaanuaril, 3. komp. ja patari — 4. jaanuaril ja 4. komp. — 8. jaanuaril 1919. a. Kokku oli esimesi Soome abivõõruid ligi 500 meest.

Esimene Soome abivõõr järgnes jaanuari teisel poolel „Põhja poegade rügement“ Viljandimaalt pärit kol. A. Kalmi juhatusel.

Üheks meelejäävamaits filmipilguks soomlaste abist meie vabadusvõitluses oli ja on nende esimese 140-mehelise salga jõudmine Tallinna. Oli ju meie rahvas, kellele ootamatult Tallale tungiti ja kes polnud end veel jõudnud teada kaitsevõitluses, pikisilmi oodanud mõistat. Kuigi soomlaste tulel oli teada, ei tahetud seda nagu hästi uskuda. Ja kui siis esimene abivõõr Tallinnas maabus, olid ootamatusest nagu jahmatunud. Soomlased pidasid seda alul külmuseks, kuid hiljem selgus teisest, et see tuli suurest meeligiutusest.

Lahingusse läksid Soome vabatahtlikud esmakordselt 8. jaanuaril. Meie väed olid selleks ajaks suutnud teisma panna punaste edasitungi 3. jaanuaril ja kogu rindel alata vastupealetungi, mille tulemuseks oli maenlase paistamine välja Eesti piiridest. Soomlaste saabumine tõi kaasa uut julgust ja uut hoogu.

Põhja poegade rügement võitles lõunarindel, alates 30. jaanuarist, aidates purustada maenlase, muuseas ka Paju lahingus ja reas teistes võitluspaikades.

1. Soome vabatahtlike jalk lahkus Eesti 22. märtil 1919. a., võites tagasi

Kol. M. EKSTRÖM, Soome vabatahtlike juht.

Soome, kus vabatahtlikud läksid laiali. Põhja poegade rügement lõi oma viimased lahingud lõunarindel 28. märtil. Osa tema koosseisust oli kojuigatsusest vallutatuna lahunud Eesti juba varemalt. Väeosa viidi algul refervina Valka ja sealt Tartu, kus rügement aprillis liitvideeriti. Põhja poegade rügemendi liitvideerimise eel osa soomlaste, soomlased jättasid mõitlust enamlastega, jäi teenima Eesti väeosa umbes 40-mehelises koosseisus soomusrongil. See ühtus liitvideerusele aga ka pealtelt.

Kuigi Soome vabatahtlike võitlus maenlastega Eesti pinnal oli lühike, on nad wapraste teo- ja loogivõimlate meestena kirjutanud oma nime unustamatult Eesti Vabadussõja ajalukku. Minult õigel ajal antud abi omab väärtuse — ja eriti selles osas väärib soomlaste abi alla kirjutamist.

See abi jääb ka üheks jäävalt kindlaks ja kindvamaits talats kahe wennasrahva vahelises suhetes.

Reebel, 30. detsemberil 1938. Lkt. 5.

SÜNNIPÄEVI:
Põllumees A. Saaremetsa juubel.

Soomes Käärises on juba igalpool jää, laevajäät tõttas ja reas teistes maailmates metsatööstuslaadades lõppenud. Soome lahe idaosas on jää tekkinud Raporje ja Luuga lahtedes, samuti Astroonlinna ja Veningrabi vahel.

Juubilar sündis 27. veebr. 1880. a. Baabinas põllumehe pojana. Omandanud Võrus õpetaja kutse, töötas kuuks aastat õpetajana Rõngulas ja Wastse-Antslas. Oli pärast seda ligi 10 a. põllumeheks Võralas, kuuludes samal ajal ka wallawolikokku. Wistaste liige on ta olnud mahetumalalt alates 1922. aastast. Olnud wabapeal ametnikuks, asus ta 1920. a. peremeheks sünnitallu, mille seadnud heaske korda. Juubilar on põllumehe kutse kõrval arastajaks juhtinud ka w. mõtnud seltskondlikust tegewusest, eestimeelse mehana jätus ta 1905. a. mõimude tagajärgemise alla ja 1918. a. lõpul mõistis Wene enamlasted ta tagajelga furma selle eest, et ta fortas taludest annetusi Eesti Wabariigile.

29. detsembril vühtse. oma kuldpulmi
Saaremaal Riimanda wallas Karala külas
Silbehe talu peremees Peeter Silts abi-
kese Tiinaga (sünd. 1892)

Juubilar on üks ärtsamoid kohalike talu-
peremehi. Maade trumtimise asja ajas ta
suure innu ja enesefalgamusega vaatamata
mõistuseisule ja osi hoides liituma.

Peeter Silks, maotamata tema 70 aastale, töötab iga päev talutöödel, vahete-vahel piibudega ja talu.

A black and white photograph of a large, single-story house with a prominent chimney and a covered porch. The house has a dark roof and light-colored siding. A large chimney is visible on the right side of the house. The porch is covered and supported by columns. The house is surrounded by a lawn and some shrubbery.

Meremäe piimaühisus asutati 1923. a lõpul Petserimaal. Ühisusel on praegu 132 liiget ja tal töötab peameierei kõrval veel 6 koorejaama. Juhatusse kuuluvad: Esimees Karl Kerem, laekur Viktor Tedersoo ja liikmed Johann Seemaa ja Richard Sökk ning sekretär Johann Tamm.

Pildil: Meremäe meiereihoone.

Ettevaatamatult jahipidatiga ümberkäimi-
tel sai jõulu kolmandal pühäl surma Birn-
maal, Väidla vallas 18-aastane noormees
Alfred Lipp. Haavililaeng tungis temale
rinda, tundes pea silmapiltselt surma.

Alfred Pipp pidas Maibla wallas, Aru-
kõlas toos emaga talu. Jõulu wiimastel pü-
hal kogunesid Pipp juurde mitmed sama küla
noormehed. Neile hakkas Pipp näitama
oma wenna jahipüüsi. Kuna rewal tekkis
mingi rife, hakkas noormees wiga otlima.
Seeluurde ta aletas ettemaatamatusel püüsi-
toru endale wastu rinbu. Ahti sõlas püü-
ning Pipp lanos pörandale, heites mõni heit
hiljem hinge. Nagu selgus, olid haawlid tun-
gimud temale kopru ja südamesse.

Liiklemisõnnetus Tallinnas. — Post murdus, auto sai vigastada, sead paisati laiali.

Suureluse juures jäid nii autojuht kui ka koormaks olnud sead wigastusteta. Sead olid määratud Sakamaale saatmiseks. Autoomaniku ja linnawalitsuse kahjuseummade juurus oli eialgu selgumata.

Raadi malla pitribes, 4 kilomeetrit Tartust, Jõitla kolmpeänea hommikul tella kolmveerand 9 ajal meesaitu B-199 tagant peale Raadi wallast pärit Miina Toomi hobusõidufile. Kõrputõrkel purunes manter, kuna nais-terahmas ja ka hobune said vigastada. Saia-las jelsus, et Toomi wigastused on kergeb.

Meesaitu B-199 omanikuts on Johan Rautilt, eluf. Tartus, Paama tän. 51.

Religioonilisel teel 3-4 vahel p. l. tulistati jahipüssist Balanta wallas Hanna külas Widorfu metsawahi õues Mari Konti, 22 a. wana. Saaga joofis wafatuse külge ja förwa. Wigaatus kuuks raskete liifi, kuit pole elu-
kardetam.

Rassfaks oluts Wiljandimaalt Suislepa
wallast pärit olem Sergei Malinski, 20. a.
wasta, kes wõeti wahi alla. Raskmine toimu-
nud romantilistel sõjajästel. Raskusest kawat-
seunud juba pühapäewal oma tegu täide wiia,
kuid polewat püüanud weel üle järele, nüüd
aga wiis ta oma kawatsuse siiski täide.

Kilingi-Nõmme plahvatusohvrite abistamisel Pärnu maavalitsuse hooldeandeksolonna juurde loobub komitee aruandest nähtus, et komitee on saanud 35 eriallast toetust 14.88,42 krooni. Sellest summast on teinud plahvatusohvritele jagatud wälja 7969,13 krooni, kuna komitee tähtsusele on praegu veel 6219,29 krooni.

Valga-Tõrva-Abja raudtee.

*Teedeministeeriumis koostatakse raudtee
kalkulatsioone.*

Tõlpuhi kerkis Balga linna ja maakon-
 na majandusringkondades uuesti päewa-
 korrale Balga-Tõrwa-Ahja raudtee
 küsimus. Wastawatel nõupidamistel
 mõeti maistu seisukohti, et aastaid päewakor-
 ral olnud

raundtee ehitamisega tuleks teha algust
hülsemalt fewadel

ning ehitus viidagu lõpule Babartiigi 25-
daks juubellaastaks. Raudtee amamine
viiks siis toimuda riikliku eesetöuse 25
aasta juubelipidustustega tehes.

Ragu kuuleme, on Balgamaa majandus-
ringfondade algatus leidnud valitsuse ring-
fondades heatahtlikku toetust.

Teedeministeeriumis on praegu loosta

misel kalkulatšioonid kawatsetama raubtee
ehituskulude kohta.

**Effialge arvestuse kohalelt tõusevad
Valga-Lõrwa-Abja randtee ehituskulad
5,5 miljonile kroonile.**

Üldiselt ei ole valituse ringkondades vastutajaksiniit kawatsetamale raundteele, kuid raskusi tekitab rahaline külg. Riigieelarve korras selleks summasid ei jactu.

Eduna-Gesti majandusringkondades on amaladad arvamised, et raundtee ehitus wõidakas läbi wia n.ö. wiisaastatu tawoa alusele, la kui telli wõimalusi ei leibu, siis wälislaenu abil.

Wõimalik, et see mõte üffitsiaalitse la-
wade walmides Wabariigi Waltsuses laa-
lumisele tuleb.

Ennetuse põhjustajaks näis olevat libe tee. Juht oli tahtnud keerata Tartu maanteelt Rappeli tänavale; esiti polemat see õnnetustunud ja tahtnud siis teistkordselt jõulisemalt keerata, kuid samal ajal tulnud vastu teine auto ning A-2176 oma raske koormaga libikäes sattus vajakule, kus libises postile külilega otse.

Mahamurdunub posti ajemele toodi lo-
he uus post ja seati files ning parandati
juhtmed.

Andorra kääbusriigis.

Tuhandaastane vabariik Prantsusmaa ja Hispaania vahel. Mäestikurahvas, kes elas salakaubitsemisest.

Andorra asub Pürenee mäestiku idaosas, Hispaania ja Prantsusmaa piiril. Riigi pindala on 453 ruutkilomeetrit ja piiridela-
niffe on seal weidi üle viie tu-
hande. Poliitiliselt leiab An-
dorra Prantsuse kaitse all, kuna
kirikupaika on Hispaania Seo de
Urgeli piiskop.

Andorra on nimeliselt küll veel waba-
riik, tegelikult on seal praegu aga ainu-
valitsejaks Prantsuse kolonel Rene Baulard.
Selle kättemaksu seaduse järgi on 500 prantsuse sõdurit.
Amfisti pole Baulard oma „diktaatorlikke“
diguuri kurtjasti kasutanud, sest waevalt muu-
du andorralased oleksid ta walinud

oma auwõtanikuks,

juhtum, mis on esmakordne Andorra tu-
handeaastases ajaloo.

Mikul, see oli 1936. a., kui Baulard faa-
bus oma sõduritega, peeti neid wältima-
tuks pahaks ja loodeti, et nad warsti lah-
kuwad maalt, kuid wähepeal on selgunud,
et prantslastest on rahwal ainult kogu.

Prantslased jaabusid Andorraale, kui se-
da wäikest talupoegade wabariiki ähwarda-
sid Hispaania anarhistid. Urgeli piiskop,
kes Andorra oli olnud marju, põgenes
sealt Prantsusmaale, ja kui piiririkkumise
tagajärjel ja Hispaania koduõde ähwardas
kanduda ka Andorra mäestikurahma rahu-
liku kodumaa piiridesse, palusid Andorra
wõimud prantslastelt abi.

Ja seda oli rahutu ajal tõepoolest hädas-
ti waja, sest kuigi ametlikult kõik 18-50-aas-
tased mehed kuuluvad sõjaväkke, oli seal te-
gelikult olemas

ainult 7 politseiniku.

Andorra on oma suurte ja igal mehel
on olemas püss, kuid need on pärit kõik eel-
misest ja wähest ilgei taugemalt sajanest.
Et wenduda, kas elanikud ka korraldust hoo-
litsevad oma relwade eest, korraldati igal
aastal paraad, millest olawõtt oli kõigile
funduslik. Kuid tol omawaral paraadil ei
lastud tawaliselt ainuistki pauku.

Kelmi oskavad andorralased siiski päris
hästi kaitseada, sest nad on enamikus kõik
head tüübid ja püssi oli ka parimaks seltsiliseks
salakaubitsejale, kes liitus üksi piki mäestik-
kuradu, seljas raske ja kallid kanded. Sala-
kaubitsemine moodustas wähepeal andorra-
laste tähtsama tegewusala, kuid nüüd on

Vaade Andorra pealinnale.

see peagu täielikult soikunud. Hispaaniast
pole enam midagi tuua ja kaupade sissatol-
metamine on nüüd seotud liiga suure riskiga.
Aga endised salakaubitsejad, kes lapsepõl-
west saadid tunnemaad kõiki mäeharju ja ku-
ristikke ületawaid jalgradu, on nüüd abiks
põgenikele, kes Hispaania sõjajärgsest tulle-
wad Andorraale, et sealt wargist hülida
Prantsusmaale.

Põgenikke jaabus esimestel koduõde aas-
tatel Andorraale nii rohkesti — kord oli seal
üle 30.000 wõõra, et rahwast hakkas
ähwardama nälgihäda.

Sest Andorra on wäga wäene maa ja oma
toiduainetest jatkus seal alati napilt oma
inimestele.

Kui Hispaaniaga katkes kaubawahetus,
siis hakkasid paljudest esmajärgulistest tarbe-
ainetest terawalt puudust tundma, sest

Prantsusmaaga ühendab Andorra ainult
kõrge mäestikutee,

mis wiib üle 2400-meetri kõrguse Envalira-
harja, kus üle poole aasta möllawad lume-
tuulid.

Wäewalt Andorra oleks pääsnud sifemis-
test wõapustustest, kui toiduainete jaotamist

poleks hakanud korraldama „diktaator“ kolo-
nel Baulard, kes ajutiselt seadis sisse tihedi-
siisteemi ja hoolitset, et Prantsusmaalt muu-
tus kaupade juurewedu kergemaks. Wana le-
pingu põhjal saawad andorralased Prantsus-
maalt oma tarbeks kõik kaubad tolliwabalt
sisse wadada, mis põlile salakaubitsejate
rahwale oli suureks kiustuseks. Kuid kolo-
nel Baulard on pannud kehtima farmid mää-
rused, mis takistawad toiduaineid maalt
välja wõtma.

Mida Andorra aga ikka veel üle piiride
toimetatakse on

tubakasadused.

Neid läheb eriti palju Prantsusmaale, kus
figaretid wäga kallid. Andorra on kaks kau-
nis algelisi tubakawabrikut, kus walmistat-
akse ameerika „Camel“-figarette ja teisi tun-
tud forte, sest Andorra ei tunnista mingisug-
useid patentide ja patendite konwenitsioone.
Ja sellepärast on neid figarette Prantsusmaal
wäga kerge turustada. Alles suitsetama ha-
kates märkas külastat, et talle hea ameerika
„Camel“ asemel on müüdnud päris „pinuta-
gust.“

64 tonni kurke Soome.

Soomes tuleb uus toll meie kurkidele.

Wiimase kase päemaga on saadetud
Soomes rohkem konserveeritud kurke kui wa-
rem paari aasta jookkul kokku. Nimelt lä-
heb täna aurik „Megnaga“ 9000 nõu kur-
ke ja kolmapäemal wiis aurik „Dihonna“
Soomes 3000 nõu kurke; kokku kaaluwad
need 2 laadetist 64 tonni.

Kurgid on ostetud pea kõigilt Eesti kon-
serveerimisest ja nende ostjaks on üks
Soomes agent. Lehingub kurkide müügist
olud sõlmitud juba warem, ent praegu wee-
takse kurgid sõltuvalt suures koguses korraga
välja selleks, et need jõuaksid enne 1. jaanua-
ri Soomes. — Nimelt hakkab Soomes kehtis-
ma 1. jaanuarist kurkidele uus toll, mis on
kõik umbes 2 marka kallim. Seni tolliti
kurgid netos, ehaspidi aga brutokaalult.

Röövmõrva ohver nädal aega meelemärkuseta.

Möödunud nädalal Abja-Paluoja teel
julistunud röövmõrva ohwriks langenud 69-
aastane G. Piiskop, kes raskete wigastustega
toimetati Pärnu linna haiglasse, on wiibitud
haiglas terwelt nädal aega meelemärkusele
tulmata. Esmaspäewa õhtul muutus tema
seisukord eriti raskeks. Üks lehapool on ka-
laleitungi ohwriks täiesti hawatud ning arst-
ide arwates pole tal mingit ellujäämise loo-
tust.

Röövmõrva toimepanija 17-aastane põl-
lutooline Th. Tima, kes paigutati Pärnu
wanglasse, on senijani kangekaelselt idru-
nud oma süüd üles tunnistama. Th. Tima
on warem mitmeluguste kuritööde eest karis-
tatud, teda tunti sadistlike kalduwustega isi-
kuna.

Kolonel Baulard korraldas ka põgenike
kõikumise, andes peatusluba ainult nelle, kes
Andorra asutawad uusi tööstusi wõi on riigile
mõnel teisel wiisil kasulikud. Ka üldise
sõjawäeteenistuse kohustuse panti ta uuesti
maksma, relwastades terme rahwa, et see
hädakorral oleks suuteline ka omal jõul kaitse-
ma piire.

Andorralased on wäga usklikud ja nad
pooldawad Francot, kes kaitseb kirikut. Su-
wtaw on veel märkida, et Andorra ei lei-
du ainuistki päris rikast perekonda, aga seal
puuduwad ka wäesed. See on puhtajuline
talupoegade riik, kus pole olemas ka seiwu-
wahesid ja siis sellestki ei saa olla juttu
mingisugusest klassiwõitlusest.

„G-meeste pealil.“

40

sisse piiratud — te ei pääse põgenema! Wisake käest püstol ja astuge
laskeriistata majast välja!”

Kuuli wingumine, mis möödus tihedalt Duane'i peast, sundis teda
kiiresti otsima kinni tagant marju. Ta tõstis oma automaatpüüsi ja alus-
tas tulistamist. Järgnes üldine kuuliberagin igast küljest.

Korraga ilmus uksest wafakul asuwast aknast nähtawale kuulipilduja
nina. Nagis wiisjaba lasku uksteise järele, mis olid sihitud peamiselt
politseinike warijawa pööstastiku poole.

Mees Duane'i paremal oigas äkki ja langes seljalt.

Kuule sadas ka maja teisest küljest; keegi lastis seal püssi. Duane
sihtis koke mõned lasud aknasse, kust tulistas kuulipilduja. Hetkeks lakkas
kuulipilduja ragin ja algas siis teisest kohast.

„Garrett!“ hõikas Duane kaskiwalt. „Saatte wälja oma naine! Me
ei taha teda tappa!“

Wastuseks langes Duane'i kõrwale jällegi kuuliberake, mis üles pais-
tas mulda ja kivi küljest löhtus kilbe, mille warjul G-meest pikutas.

„Morgan!“ ütles Duane lähimale politseinikule. „Roomale laske-
piirkonnast wälja, minge teisele poole ja kaskige kõwasti tulistada. Seal-
juures tehku mehed hirmsat kisa. Wähepeal wiiskan ma pisargaasi pommi
maja.“

„Nad surmawad teid,“ urises Morgan, kuid hakkas kiiresti liikuma, et
G-mehe kasku edasi anda. Weidi aja pärast teadustas tugew laskmine
Duane'ile, et ta korraldus oli täidetud.

Ta tõusis ja sõõstis maja lõunapoolse akna juurde, mis asus ta was-
tas. Nagu ta oli lootnud, tulistasid mõlemad laskeriistad majast nüüd
taha külge.

Paari hüppega oli Duane üle lageda platši ja kütas puuhalgude
warju. Ta tõmbas pommi taskust, ootas veel hetke ja wirutas selle siis
aknast sisse.

Õfekohe awati talle tuli, kuid ta küürutas seina lähedale maha.
Sinna ei pääsenud waenlane teda tabama, sirutamata pead ja õlgu ak-
nast wälja. Ja selleks juhuse oli ta ette walmistatud. Ta kuulis naise
kõhimist ja siis mehe wandumist. Suitsew pomm paisjati aknast wälja,
kuid Duane wiiskas uue pommi tuppa.

„Dlete meil pihus, Garrett!“ hõikas ta. „Mgem alistuge. Me ei soowi
surmata te naist —“

„Elusana ei saa te mind kunagi!“ kõlas kindel wastus.

Duane'i teine pomm oli lõhkenud enne, kui Garrett jõudis selle haas-
rata ja tagasi wijata. Gaas oli kiiresti täitnud wäikeste toa. Suits pimes-
tas ja lammatas. Duane kuulis mõlemad laskeriistad.

„Tulge wälja, Kofe!“ hõikas ta. „Hoolitfen, et te ei saa haawata!“

„Käige pörgu!“ hüüdis naine wastu.

Ta tuli akna alla, filmad gaasist punetawad, pisarad woolamas üle
põskede. Nõjatudes aknast wälja sirutas ta püsitoru Duane'i poole.
G-meest ei tahtnud teda tulistada. Ta sõõstis ettepoole, haaras kuumast
püsitorust ja rebis naisel laskeriista käest.

Maja teisel küljel awanes äkki uks ja Frank Garrett hüppas wälja,
kuulipilduja laskewalmist puusale toetatud. Ta nägu oli määratud ja

Anton oli pangaseifide purustamisel ekspert ja ühenduses ka sissetungi-
ga Tallifero mõisa. Kõpuks ometi jäljed, mille alusel sai töötada edasi.
Kui aga juhustlikult ilmneb, et see wanalbane mees osutub ka praeguseks
pangaseifide purustajaks wõimsate kiirtega, siis Duane oleks oma töötus-
lemustega rahul!

Poole tunni pärast helises telefon uuesti. Kuid weel ei olnud Vernon,
waid agent George Davis.

„Ah, oled see sina, Steve?“ küsis agent Duane'i häält ära tundes. Da-
vise häälest kuuldas erutust.

„Lead, hafer on surunud! Kuulipilduja tule läbi kolmekümne ühe-
sandal tänaval. Mäskkeritud meestega sõidul peatus ta kõrwale, kui ta
kõnniteel sammus edasi. Ja koke tulistati. Olin umbes sada jardi temast
tagapool. Aga enne kui jõudsin ta kõrwale, oli ta juba surunud. Laskin paar
pauku autole järele. Kaiba juurest ei leidnud ma muud kui püstoli ja käseft
wäikeste foto-aparaadi.“

Steve Duane surus oma suure kae rufikasse. Hafer, kelle laudu nad
olid saanud teha lootusriikka alguse, oli halastamatult kõrwaldatud teelt.
Miks? Kas hafer nõudis liiga palju oma nühitöö eest?

Duane'i filmad kiskenesid äkki. See wäike foto-aparaat käises! Sellega
mõis teha pilbi juba kae ulatamisel terwtuseks, wõi wajuatades taskus
teatawale pallikelele.

See selgitas Duane'ile wähemalt ühe asjaolu — kuidas teda nii kers-
gesti oli ära tuntud. Hafer mõis wäga hästi teha temast ja teistest G-
meestest üleswõtted, mida ta lewitas kogu roimarite jõugule, nii et need
koke walmuse järgi tundsid ära Duane'i ja ta abilisid. Kuid see ei selgita-
nud weel haferi tapmise põhjust. Miks oli wajaseliseks peetud eradekhiimi
kõrwaldada ja kes oli teinud korralduse ta tapmiseks?

„Weel üks põhjus su wahistamiseks — kes ja ka oled!“ pomises Duane
wihajelt.

Alles kella ühe ajal helistas Vernon.

„Kus te praegu olete?“ küsis Duane õhinal.

„Stamfordis, Connecticutis.“

Duane'ile meenus, et auto, mida oli kasutatud Tallifero mõisa sõiduks
ja Philadelphia panga rööwimisel, oli leitud tühjalt Stamfordi lähedusest.

„Mu mees asus kella 11-sele kiirrongile,“ seletas Vernon. „Õditsin
temaga kaasa Stamfordi. Ta hüppas autosse, mis ootas jaama wastas ja
kibutas minema. Jälgisin teda takso, kuid ta kõitis linnast wälja ja seal
oli niimõrd wähe liiklust, et kartsin äratada ta tähelepanu. Maanteel kõfel
märkamatuks jälitada autot on täiesti wõimatu. Mõtlesin, et parem on
mitte äratada ta kähkust ja läksin leitud autot waatama. Numbriplakat
on warastatud. Mida pean tegema nüüd?“

„Jääge sinna,“ käsutas Duane. „Sõidan ise ka koke Stamfordi.“

Ta katkestas ühenduse ja helistas siis Jack Hortonile Long Islandi.

Tättan Stamfordi, Jack. Seal teen wäikeste uinakute ja hakkam otsima
Bernard Antonit. Tahan ka heita pilgu warastatud autole. On sinu pool
midagi uubist?“

„Ben Gurney käis õhtul uuesti mrs. Talliferot külastamas,“ teatas

37

Juudiline NOUANNE

Eesti kodakondsuse saamise.

Wastus Ingejale 40: Arminiaalkuriteo pärast oma riigi kohtu poolt karistatud Poola kodanik antakse Poola kohtuõimude nõudmisel karistuse kandmiseks Eesti wälja. Sellest ei pääse ta ka siin Eesti naiskodaniku abielu. Pealegi ei omanda mõra riigi meeskodanik siin abielu Eesti kodakondsust, waid selleks peab ta teatud aja siin elama, eesti keele ära õppima, karistamata olema jne., misjärele ta võib alles palme esitada kodakondsuse wastuõtmiseks, misjärele peab ta ootustat wabaritiigi waltitust. Eesti kodakondsuse astudes peab ta siin ka sõjaväe fundaja ära teenima, kui wanuse tõttu sellest wabaritud pole.

Laskebiraht waltateenijatele.

Wastus Ingejale 15001: Kui wallawalitsus lastebiraha nõudmist ei rahulda, siis pöörake maawalitsuse poole, sest wallateenijad on seaduse põhjal õigustatud lastebiraha saama ja wallawalitsus ei saa teda krediidipuuduse ettekäändel tasumata jätta, waid peab selleks krediti muretsema.

Roha ostuhinna tagastandmise.

Wastus Ingejale 35906: Kuna Roha ostu-müügileping riigiga sõlmitud, siis maa ostuhinda tagasi nõuda ei saa, kui hiljem selgus, et teie renditõuguste müüja oli taputa maa saaja.

Roguduse liikmeist lahutamise.

Wastus Ingejale 35916: Roguduse liikmeist wõite lahutada, milleks koguduse juhatajale esitage kirjaliselt lahkumise teadaanne, kus allkiri laske wallawalitsuses tõestada. Lahkumise puhul tuleb tasuda wanad liikmemaksu wõlad ja ka wäljaastumiseaasta liikmemaks.

Kaitfeliidu õppustel haigestunud ja hiljem jurnud hobuse eest kahjustatu nõudmise.

Wastus Ingejale 3. T.: Kaitfeliidu õppustel haigestunud ja hiljem jurnud hobuse eest kahjustatu nõudmise õigus on olemas juhul ligemateks asjaoludeks, mille kohta küsimuses kõiki andmeid ei ole. Deline on, kuiwõrd suudate tõendada, et hobuse haigus tingitud õppustest. Kui haiguse põhjus oli tuuletõmbus, nagu loomaarst tõendas, siis wõis hobune tuuletõmbuse saada ka wäljaspool kaitfeliidu õppeaega. Wastupidist peate tõendada. Samuti on kaitfeliidus liikmeks olemine wabaritud, mispärast ka riisiko teie kanda jääb. Pöörake sellel asjal kirjallikult oma kaitfeliidu ligema ülemuse kaudu malewa pealiku poole.

Talulise püüandmise.

Wastus Ingejale 34478: Oma osetud lohta wõib isa testamentiga püüandada wõi elu ajal kinkida oma äranägemisel kellele lastest tahab, wõi isegi päris wõõrastele, lasti hoopis ilma jättes. Kõikwõrd alla käiwad ainult seadusjärgse pärimise teel saadud talud, mida pärija-omanik peab eelast püüandama kõigile lastele, wastasel korral wõiwad ilmajäänud lapsed testamenti wõi kinkilepingu ühiskonda ühiskondliku korras.

Rogukonnast wabaritamine.

Wastus Ingejale 18722: Rogukonna (ehi isiku) maksust wõib tõhjustuse ja waeuse korral wabaritada wallawalitkogu, milleks maksust wabaritama palwe peab iga maksu-ke kättesaamise järele esitama. Ainult haigus wõi tõhjustus ei ole maksust wabaritamise põhjuseks, kuna haige wõi tõhjustetu wõib omada küllalt jõuetulekut wõi warandust. Mafsu suuruse ja liigi määrab wallawalitkogu arwekades maksuise jõuust. Mafsu alamäär on 4 krooni ja ülemäär 20 krooni.

Wefli järgi wõla nõudmise.

Wastus Ingejale 2448: Wefli fisenõudmiseks peate allkirjaga weflikslangi kättma, mida asjatundjal laske teha, sest ise wõite wilmutuse tõttu wefli walesti kätta ja ära rikkuda. Wefliksle margitud tähtpawaks peate wefli notarile andma protestimiseks. Kui wefli wäljaandja ka notari meeldetule- tuse peale wefliksit tähtpawaks wälja ei osta, siis protestist notar wefli ja annab teile protestitulekude maksimise tagasi. Selle järele tuleb wefli esitada koguduse fundatitõu- saamiseks, milleks wafstaw palwe laske ad- wokaadil teha. Pärast kohtuõuuse saamist esitage see jällegi wafstawa palwega pri- sta- wile fisenõudmiseks, palwes ära näidates wõlgniku elukohta ja warandust, kuhu soowi- te kättmisi pöörata. Sisfendõudmist wõib pöörata ka kofta palga peale, kui tal kindel teenistuskohi on.

See eluskaalu määramise rihmaga mõõtmise abil.

Wastus Ing. nr. 38541. Sigade elus- kaalu määramist sentimeetirihma abil ta- wafiselt ei tehta, sest see ei anna suuremalt jaolt enam-wähem täpset tulemust. Küll on aga see wiis tarwitufel Nõukogude Wenes ja nimelt tarwitawad nemad kaht wiisi sea elus- kaalu määramisel mõõdurihma abil: 1) prof. M. J. Friborogina wiis, kus tarwitatakse mõõdurihma, mis on jagatud tollidesse. Selle rihmaga wõetakse esmalt sea teha pikkus kulla luust kuni jaba juureni ja tei-

fels teha ümbermõõd abaluude tagant, saa- bud arwud laswatataste omawahel ja saadud summa jagatakse 10-ga, kui figa on normaalselt arenenud ja toidetud; on aga figa ras- wane — hästi nuumatud, siis jagatakse teha pikkuse ja ümbermõõdu arwude laswatami- sest saadud summa 9-ga ja 11-ga, kui figa on lahjas konditsioonis. Jagamisel saadakse arw, mis näitabki sea eluskaalu naeltes. See wiis on mõeldud wäikeste ja kergemakaaluiste sigade eluskaalu määramiseks, kuni 100 kg.

2) Prof. A. P. Dmitroffendi wiis, kus tarwitatakse sentimeetri rihma: Sel puhul wõetakse sentimeetri rihmaga sea teha pik- kus 3la liigeseft kuni istmikuuni ja sea teha ümbermõõd abaluude tagant.

Wafstawa tabeli järele saab kätte sea elus- kaalu kilogrammides, kui tehawikkuks ja üm- bermõõd kilomeetrid wõit wõetud. Waf- stawa tabeli selle jaoks leiata seatawafuse õpperaamatust „Atadeemil M. J. Friborow“ Ewinowofsinow.

Hobune kõhust lahti.

Wastus Ingejale nr. 5963. Hobuse kõhust lahti-oleku põhjuseks on waga mitmekuufed asjaolud, nagu maosoolte parafitid, teatawad fõddad, pifafed jne. Namiks wõifite tarwi- tada tammekoore pulbrit 10—20 gr korraga, ka on hea tammekoore tee, samuti wõib anda fiske kreoliinilahu, f. o. 1 supilufika täis pu- hafstatud kreoliini liitri wee kofta.

Soomitaw on hõbust näidata ka looma- arstile, kes hõbuse põhjalikult järele waa- tab ja siis ka otstarbekohase ravi korraldab.

Põrjas „krõbistab“ hambaid.

Wastus Ing. nr. 5963. Selle põhjuseks wõib olla mõni wigane wõi lahine hammas. Ka need hambad, mis põrfal peale fündimist ära ei murra, wõiwad olla selle põhjuseks. Soomitaw on põrja fuu põhjalikult läbi waa- data. Peale selle põhjustawad sageli farnast näht loomade juures maosoolte parafitid ja lubjafoolade puudus fõddad. Soomitaw on põrfale anda fõddaga iga päew 1—2 supilufi- ka täit fõfforhapu lujja wõi fõddakriiti. Kui märkate aga põrja reos usse, siis on soomitaw anda põrfale usside wäljaajamise eesmärgil arefa seemne pulbrit iga päew kolm korda fõddaga 1 magufafõõgi lufika täis.

Ras kõhmine on päritaw hobuse juures.

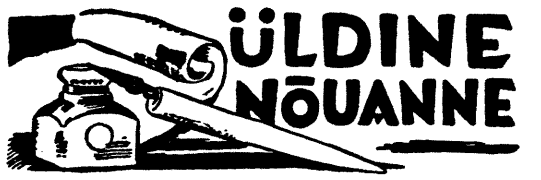
Wastus Ing. nr. 2513. Kõhmine kui nii- fuguine ei ole päritaw ega edafantaw järe- tulewale põlwele hõbuste juures. Teie küs- mufes kirjeldatud kõhmine hõbuse juures näib olemas waga rafetufuline ja tingitud arwatawasti mingifugufest eripõhjustest, mis- pärast nähtawasti ka tawaline rawi ei ole annud tagajärgi. Soomitaw on fleepärast loo- ma näidata kohalikule loomaarstile, kes ho- buse kopsu ja hingamiste põhjalikult läbi waa- tab ja siis ka wafstawa rawi korraldab. Siitkohal on rafte fpetiifilist rawi määrata ilma looma nägemata.

Wastus Ingejale 19494. Kehw inimene ra- wi wõimaluste saamiseks pöörduge maal walla- walitkuse, linnas linna hooletande ofatonna poole, esitades arsti tunnistuse, et haigus nõuab tingimata arstimist haigemajas.

Wastus Ing. nr. 2525. Sõrmeotste lõhene- mise arahoimimiseks, peab wõitma kätte niiseteft tegemist, ja määrima käpi boortwafeliiniga.

Wastus Ing. nr. 12885. Teie Teie filma- nägemist uurimata ei saa prille fõõwtada. Pöör- duge filmaarsti poole ja paluge, et ta teile prillid wälja kirjutaks. Prille ilma arsti ret- septita osta ei ole õige.

Ras wabarituse kawaler saab toetust rawimisel.

Wastus Ingejale 3291. Wabarituse kawaler saab arstiabi toetust ühel alusel riigiteenijatega, f. o. kuni 65% rawikuludest. Perekonnaliikmed selle fõõdufufe alla ei kuulu.

Wafstawa arstiabi raamatu faate Sotfiaal- ministeeriumist. Raamatu saamiseks nõude wallawalitufelt sellekohane regiftreerimisest, milline täidetult wallawalitufele tuleb esita- da — edafafatimiseks Sotfiaalministeeriumi. Lühemaid teateid faate Sotfiaalministeeriu- mist.

Ras müükse puhtafordilist wiljaseemet.

Wastus Ingejale 33863. Puhtafordilist wiljaseemet laswatab Jõgewa seemnefaw- rus ja müüb Eesti Seemnemilja ühifus (pa- fiontor afub Tallinnas, Pärnu mnt. nr. 2), kellel ofatonnad iga suuremas kesfufes üle riigi. Mates märkifufest saab osta eliitfee- met liifuwalt seemnemilja näitufelt.

Eesti Maapangale panditud talu wõib edasi rentida Eesti Maapanga nõufoetuf. An- des wafstawafuline palwe nimetatud pan- ga juhatafule, kes siis hiljem oma ofufest tei- le teatab.

Witmafe küfimumfega palme pöörata ofte teie kirjaks nimetatud koolijuhatajate poole. Adrefas: Põlftamata tööstuskool Põlftamaal ja Tartu tööstuskool, Tartus.

Horton. „Ta tahab kõigest hingest hakata ajama Tallifero ariassju. Rahju, et kaotafime Haeferi — teha oli hea narrida.“

Järgmifel hommikul wara oli Steve Duane Stamfordis tööl. Nad olid kohanud Vernoniga. Auto, mis oli G-mehed tõmmanud Tallifero loofse, oli asetatud linna politseigaraazhi.

See oli wõrdlemisi uus fõiduf, kuid wargad olid seda hoolimatult ka- futanud. Tumeinine wärm oli kaetud muba ja kriimustustega. Kooliratas oli enne fõidufist lahkumist pühitud üle õlise lapiga. Kuid ukfelft oli fiefli leitud paar fõrmejälge. Nende omanikku ei faadud aga felgitada, kuna Washingtoni kartoteegis ei leidunud sellifeid fõrmejälgi.

Peale töõriistade ei leitud autoft muud kui wäike metallist kruumitaw kaas, milles Duane tundis fäefskantawa gaafindu faane. Lõhna järgi ofufu- tades oli nõu fiffafdanud afetüleeni. Auto oli leitud metfaff, Bostoni pofitmaantee äärefst. Auto oli fõitnud üle naelte ja rufumid olid lõh- kenud.

Duane tõstis mootorilatte.

„Waadate fiffa!“ ütles ta Vernonile. „Näete seda fiffa karburaato- rit, mis wõimaldab fõidufi kiirust tõsta weel kahelümne miili mõrra tun- nis! Karburaator on alles hiljuti fiffa kinnitatud. Seda wõib järeldada õli- juhtmete erinemufest.“

Stamfordi politseiulem oli walmis G-mehi kõigiti abistama.

„Linnas wõif ei leidu nii palju autogaraazhe, et me neid ei jõuaks läbi kää?“ küfis Duane.

„Kuidugi mitte.“ kinnitas politseiulem. „Meil on üldifeid garaazhid ja autode parandufjaam.“ lifas ta felgitufeks.

„Alustame linna põhjapoolfelft ofafst, kus Vernon wiimati nägi Ver- nard Antonit.“ tegi Duane ettepaneku. „Keegi ekspert mehaanik pidi kin- nitama karburaatori, ja kui me selle mehe leiame, seda tõendamata. Wargad on oma autoga rohkesti fihutanud; kui nad olid eetewaatamatud ja bensfiini mitmel korral ofstfid famafst jaamafst, annab see meile jällegi häid jälgi.“

G-mehed ja linna detektiiwid hakkafid Connecticuti linnas ringi jookfma auto ja karburaatori kirjeldufega. Umbes kuue tunni pärast ilmnas, et Duane'i idee oli olnud hea.

Üks detektiiwidest oli leidnud wäikefse garaazhi ja bensfiinjaama, mille omanik kinnitas, et tema feadnud autole fiffe karburaatori. Mees mäletas autot ja selle toojat. Küfifufte abil felgitas Duane, et auto toojaks polnud mitte Bernard Anton, waid keegi noormees, umbes kuus jalga pikk, mustade juufte ja laiade õlgadega. Garaazhi omanik oli teda näinud ka korrä wa- remalt. Siis oli ta fõitnud ühe teife autoga ja peatunud garaazhi ees, et osta bensfiini ja õli.

Duane sammas telefoni juurde ja helistas New Yorki, et kofe wälja faadetafs üks detektiiwid, kes waremalt on olnud automehaanik.

Mees faabus järgmife rongiga. Duane andis talle juhatusi ja jättis ta mehaaniku õlises riietufes garaazhi töötama.

Enne kui G-mehed jõudfid garaazhist lahkuda, helistati Duane'ile New Yorgi ofatonnaft, et Frank Garrett peiduurgas on amafstatud. Piff kallis- kiwidewaras, feda taga ofstifi mõrwade ja liidufeaduste wafstu ekfufime

pärast, warjas end ühes fufemajas New Jersey lähedal mägedes, tunni tee kaugufel New Yorgift.

Keegi kohalik politseinik oli Garrett'i ära tunnud, kui see oli astunud New Jersey teiduainetekauplusfe. Liidupolitsei poolt wäljafaadetud tea- ted olid lewinud kõifjale ja nii ei õnnestunud Garrett'il end kaemini war- jata. Politseinik helistas kofe New Yorki, kufst talle korraldus tehti, et kofa- likud politseinikud maja eemalt filmas peakfid, oodates G-meeste faabus- mist.

„Sinna pean ma tingimata kaafa minema,“ tähendas Duane füngelft. „Wõib-olla tekib Garrett'i wahistamifel rafufi ja tema tabamife eest olen ometi mina wafutaw. Saafte mehed finna — afun fiit ka ofjekofe teele.“

10. peatüff.

Hall juifjuwine kerkis wäikefse fufemaja kofknaft taewa poole. Semalt mändide wahelft läifis finine järwepind.

Elamu juurde wiim tee oli rohtunud, järff ja auklif, nii et autoga tuli wiimafed kaks miili fõita waga aeglafelft. Siis oleks aga mootori- mürin koftnud mitme miili kaugufele ja sellepärast olid politseinikud ja G-mehed wiimafe ofa teft tulnud Duane'i käful jalgsi ja läbi metfa.

Steve Duane sammus teejuhi kannul, jalas fäärifud kaitfeks ofakate ja kibumifjade wafstu, feljas püff ja faenla all rewolwer.

Päife oli juba madalal kaharate puulatwade kohal, kui ring Duane'i juhatusel hakkas tõmbuma koomale. Duane'il oli kardetaw koht. Kuid ta teadis, et ei tohi fauem rünnafuga wiimitada, felft pimeufse lastufes wõis Garrett pääfeda põgenema.

Lamades umbes wiiekümne jardi kaugufel maja ukfelft fõgawas rohuf, wõis Duane näha Garrett'i autot. See oli tumeroheline tõld, kaetud mitmelft poolt mudalaifufedega ja kriimustatud kibumiffoafteft.

Maja ümbrufes leidus mitmeid tunnufeid, et feal elanifud fees. Kännu fiffe oli fõõdud kirwef; pefundooril lehwif pefu ja üks fleit. Duane roo- mas ettewaatlikult Morgani, kohaliku politseiniku juurde, kes oli awas- tanud Garrett'i elamu.

„Ma arwafin, et Garrett wiibib fiin koos kellegi mehega,“ fofistaf Duane.

„Mina samuti,“ wafstaf Morgan. „Ma ei käinud juft täiefti maja lähedal, waid wafafin eemalt mäetipult. Kes ta kaaflane ka polnud, iga- tahes see kandis püffe ja fonimufsi.“

„Wõib-olla oli see ta naine, Kofe Watts. Wäljas ta ehk kannab mees- terdõwafst ja toas fleiti.“

Käe tõfstmifega andis Duane meeftele märku weel weibi läheneda. Afki fõlas maja afna poolt paul. Garrett pidi olema näinud mõne püffitoru läikimifst, kuigi Duane oli maniftenud mehi ettewaatufele. Pau- gule wafstafid kolm püffi ja algas läbifegi hõikamine.

„Nad püüawad afna kaudu wälja tungida!“ hüüdis üks politseinikeft. Duane hüppas püsti. „Garrett,“ hõikas ta terawalt, „olete igalt poolt

Perekond tulemäel.

Talu tulisel pinnal. — Leivaküpsetamine vulkaani tuhas.

Wäidetakse, et tänapäeval elamat inimesed alaliselt tulemäel. — kuid see on moos kõneleand. Ometi leidub Islandil laarel perekond, kes elab lõna tõeses mõttes tulemäel.

Üks Osmarfi elanik Islandil — see juba tähendab midagi! See on midagi hoopis omapärast ja ainulaadset. See tähendab täielist ühtsust, täielist eemalolekut teistest inimestest ja kultuurist, ja see tähendab lootmist ainult iseendale ja tulemäe sõbralikkusele!

Tulemägi oieti muudabki elamist Osmarfi võimalikuks. See täidab teistkätte, pagariabi, wannitoa ahju ja veel muugi aset.

Kolme jala sügavusel laba kraabi tuumust.

75 km kaugusel Reykjavikist, Islandil pealinnast, asub väike talu. Siin elab õnnelik perekond: isa, ema ja kolme-aastane poeg. Nende lähim naaber elab 15 km eemal ja lähim aiundus on 30 km kaugusel. Oieti pole ju 30 km kuigi kauge maa — autoga võib selle katta poole tunniga. Aga kui ollakse Osmarfi elanik, ei omata autot. Ja autot ei laadski siin kasutada, sest pole maanteed. Tuleb kasutada väikest karmast islandi hobust, kelle kabi leiab toetust ja jätkul kaljuveerel, ja kes levis wilelaima toiduga.

Elumaja on ehitatud puust, kenadest fildakshööveldatud laudadest — kuid pörand on tiemendist. Puupörandat ei saa kasutada, kuna maja on ehitatud tulemäele, mis annab talu kütet. Seega omab majale tänapäeva moodiaima kütte: soojendatud pörandad! Nii annab Osmarfi loodus talu, mille eest linnaforteris tuleb makssta kallist raha. Mõnel pool on ainult pörand nii kuum, et paljaste jalgadega saadakse peale astuda. Weidi ebamugav on selline küttesüsteem aga ümelt, sest tulemäe tegevus pole teatud määramat aastaaegadele. Siis jätakse aga õhki lihtsalt uks lahti ja talu on selline küte ideaalne.

Maja ümber asub väike aed. Siin kasvab kartuleid — küllalt koost perekonna tarvidusteks — juurvilja ja lilli. Selles aias ei tohi aga väike sügavale kaevata, sest juba kolme jala sügavusel ulatub temperatuur 100 kraadile. Siin võib terget maaväga teeta iuppi, kui pada asetada wataras, "keedukasti". Samuti võib Islandil edelaoias üüla maa sees küpsetatud leiba: talunaine asetab leivataigna lihtlalt maa sisse kaevatud auvu, katub lauaga finni, ja 24 tundi hiljem on valmis maikene, hästiküpsenud leib!

40 kuumaveelast annavad joogiweiti.

Ühtlasi näitab talunik oma warandust. Oieti pole ta talunik, kuid talle meeldib, et teda nimetatakse nii. Karulase küla-lahkuse tõttu, mida ojutatakse igale wõd-rane, kodumetale siin tiiresti. „Kas teedate mune kuumaveelast?“ küsib ühele üles-purskavale meesole ojutades. „Ei, see ei lähe.“ naerab talunik. „Kas purskuvad küll kindlate wahaeegade järele, kuid mune teeta neis ei kõlba.“ Talunik seletab, et tal-

primitiivse torustikustemiga on ühe kuuma-weelika aur juhtitud elumajja. See tihe-neb majja jõudes tilkadeks ja kogutakse pudelisse joogiweeks. „Wannitoas“ on taluniku loomulikult alaline loe ja külm wesi. Torustikust wõtab ta pöwra joofil kuni 800 liitrit wett, millest viitab keetmiseks, joomiseks, pesmiseks — ja leitsme wäikele hobuse joommiseks!

Suurimaks mureks — küttepuud!

Kõige imelikum tundub wõdrale Islandil wist küll see, et ümbruses ei paista filma ainustki puud ega pödiast. „Ei, puud ei ole meil laada.“ seletab talunik. „Aga et ma lillespolid ja lõõgindud ise kwiist pöletan, wõjame ainult küttepuud. Ka selles juhtes oleme täiesti sõltumad loodusest — seeford mitte tulemäest, waid Golfi hoowusest! Kentsin küll randa ja kõik sinna uhutud puutükid kuulumad mulle. Walju wesi meile just ei too, kuid wabel siiski imestad, et ilga mõned troopikapuud on leidnud tee siia.“ seletab jutufos islandlane edasi. „Kõige rohkem on muidugi lauatiike, mis pärit laawadelt. Korra leidfin kasti pealkirjaga „Maurcia — Oranges“; apelsine polnud kasti muidugi ainustki kuit need. Kes Hispaanias kasti täis pakkisid, aimasid waemalt, et see kumagi satub Islandi randa...“

„Kuidas on siin kliima?“ pärin edasi.

„Käredat külla me küll ei tunne, tänu Golfi hoowusele, kuid wihma, udu ja niiskust on siin wäga palju.“

Igaüks ei taluts elu Osmarfi...

See väike õnnelik perekond, kes wälba-nud end tulemäe hoolde, wäärib imetlust: nad elavad kaugel kõigist teistest ja peawad looma ainult oma jõule. Waapind annab elamiseks hädawajalikke; natuurse lularaha riide ja kalawarjude mureksemiseks bangib mees lamindude walmistamisega, mida fard fuus oma wäikele hobusega läheb müüdma naaberaiundusse. „Osmarfi elanikud peab olema sündinud“ ütleb taluniku naine, „muidu hurrafie igawusest. Aga kes selleks on sündinud, tunneb end siin hästi! Meie näibeks oleme õnnelikud, kuigi elame tulemäel...“

Ka tänapäeva inimesed elavad tulemäel, kuigi see ehk teistkümne kuu mägi, mis asub 75 km kaugusel Reykjavikist...

Elva ja Otepää ümbruse varguselood selgitatud.

Politseiwõimud on selgitanud 15 mitmesuurt wargust, mis aja joofful toime pandud Elva ja Otepää ümbruses. Wargusteks ojutuid Wana-Otepää wallas Nõrmi külas elaw 28-aastane noorperemees Mihael Miiits ja naabruses asuwa Pila talu 16-a. tarjane Karl Tam.

Nende poolt wargastatud asjade kogumma wäärus tõuseb 500 kroonile, wargastatud on nad peamiselt wilja, riie ja toidukaami. Suurimaks warguseks oli aga Elva naabartali ahasoorma kuhjendamise ja Pangodi wallas elumewa kurtumma Kihu talust wilja wargus. Politseiwõimud on selgitanud, et warguslugaudeksse on segatud rida teisi iituid.

„Ma ei teadnud seda,“ wabandas mees. „Kui see tuli alles täna.“
„Lugejid lehte?“ algas näitit, waadel-des laual korratult lehwaid ajalehti.
„Seal on naljakas lugu Kanada miisikuteft. Need ei olematki miisikud, puha pettus,“ kõneles Jaan. Tõelalt oli heameel, et tüdruk enam ei kõnelnud ema äraolekust.
„Loe seni, kui ajan tina uuesti sulaks.“
„Ei humita.“
„Sind ei humita lapjed?“
„Wõistud igatahes mitte. Ma ei soowi olla kodujänes!“
Niisugune ta oli see Linda! Hoolas ja korralik talutööd, aga wastu waidles nagu rauda, omal troostil ilme filmis. Alati, kui Jaan katkestas temale läheneda, lohfus ta tagasi sellest ilmet ja kätumiseft. Süüdis-tas siis ennaft, et oli arg. . . Jaan ohlas.
„Mis sa ohlad?“ ujutles neiu narritle-walt.
„Niisama.“
„Misajast sa oled hakanud niisama oh-lama?“
Paus.
„Kas homme seltsimajja pidule tuleb?“ algas Jaan teist juttu.
„Ei, seal on pödralt igam.“
„Kolmefuningapäewal on hariduseltsti-tinnine koosviibimine, lähme sinna.“
„Ei humita pödmugi!“
Jällegi läbi see teema! Mõne hefte Jaan seifis nõutult. „Kallan ejumefe õnne

„Kullategemine“ jälle päevakorral

Dunikovski asutab Filipiini saartele wabriku, kus hakkab tootlema kulda.

Londonis ja Pariisis on jälle päe-watorale terfand too „kullategija“ Dunikowski, kellel omal ajal wäga palju oli juttu. Nüüd on Dunikowski asutanud äriühingu, mille põhikapitaliks 40 miljonit šweitsi franki. Kaha olewat ta saanud noo-reft belgialast Serge Bitronca'ilt, kelle isa Belgia rikkamaid mehi.

See oli umbes 80 aastat tagasi, kui aus-terlane Wilhelm Taussend luutis meenda Saksa tollaeagset teistrit ja tema kindralhaapi, et ta on suuteline walmistama kulda. Arimehelike kalduwustega alkeemist wõitis teiser Wilhelmil wastu üsna suurejoonelikud „awansid“, ostis Aufrichse mõisa ja alu-as, õigemini jätaks katsetusi, mis loomuli-kult nurjusid. Kuigi ta oma ebaõnnestumisi püüdis seletada mitmeluguste temati olene-matute põhjustega, katkes teiser kannatus-marsti, toetussummade maksmine lõpetati ja Taussend pidi oma uhkest loostit wälja ko-lima.

Dunikowski „imeabi“.

Wäikeses Saint-Blaise'i alewikus Schweit-sis, kus asub praegu Dunikowski „laboratoorium“, on „kullategija“ jutule üsna terge pääseda, kuid seletustega on ta faunis tihti. Samuti ei räägi ka tema 15 abilist midagi kulla walmistamise „saladuse“ kohta. Aga laboratooriumi wõib igapäes wabalt astuda, sest seal pakitakse praegu maffinid kofku ja Filipiini saartele transporeeritakse ka „ime-abi“, mis olewat tähtsaim ele kullatoot-luse protsessis. Laboratooriumis leidub äp-ris keerulisi seadeid, mitmeluguseid wõistaid ja kaale. Kõiat nende maffinate eest olewat Dunikowski Schweitsi piiril tasunud 8000 franki tolli, kuid mõne aasta eest ta oli alles waene mees. Nüüd jätaks ta oma katsetusi Filipiini saartel, Manila lähedal. Kuna Schweitsis polewat selleks sobitu kofhi.

Prof. Piccardi kallasit.

Dunikowski „imeabi“ on ehitatud Itaalia ja see läinud üsna palju maksma. Kuft

ta sentni on hanfinud raha oma laboratooriumi iustamiseks, pole teada, aga näib, et tal fogu aeg on olnud küllalt kapitali kofhete teostamiseks. Dunikowski on wäga osam kõnemees ja ta jätab üpris energilise ja tar-ga mulje.

Siljuti laabus St. Blaise'i stratoofäärt wallutaja professor Piccard, et tutwuda Dunikowski menetlustega. Arwatawasti toi-mib ta „kullawalmistaja“ finantseerijate üles-andel, sest nagu nüüd selgub, olewat Piccard fa eriteadlane mineraloogia ja füüsikalise keemia alal. Tema juuresolekul pole soorti-tatud „kullatootluse“ katset, küll olewat Dunikowski talle aga näidanud „omatehtud“ kullatolmu.

Nähtawasti on Piccard Dunikowski katsetustes leidnud siiski midagi teaduslikult põh-jenda t, sest waemalt Dunikowski teidud oleks antud uut kapitali oma laboratooriumide ülewilmiseks Filipiini saartele, kus olewat küllusez olemas neid mineraale, mis-left ta taotlemat kulda.

Salapärase fakt.

Kes on Dunikowski tõelised finantseeri-jad, selle kohta puudumad teated. Mõned kõ-nelewad Deterdingist, teised aga tahawad teada, et Dunikowski taga seiswat koanti ühe riigi walitius. Kindel on waid, et see kapita-l ei tule ei Londonist, Pariisist ega New Yorgist, kus Dunikowski legemusele suhtu-takse wäga skeptiliselt.

Kuigi Dunikowski kõneleb „ultramiolett-kiirteft“ ja teistest moodisist teaduslikeft me-netlustest, on tema laboratooriumis siiski wäga palju wanaaegset ja müstilisft. Nii etendawad kullatootluse juures kõige olulise-mat osa „maailmne kait“, millest Dunikowski kumagi ei laisku.

St. Blaise'i elanikud olid wäga pettunud, kui nad kuulsid, et Dunikowski kawatseb lik-wideerida oma laboratooriumi. Nad lootsid kindlasti, et see kuttune nägemismäärus, mis meelitab sinna muidu tähtsusele pesja turiste, kes siis aitafid alewiku raha-rinawoolu elustada.

Läinud aastal valmislati 28.500 lennukit.

Pool sõjatööstuse materjalitarvitusest lennuasjandusele.

Lennukite walmistamine on arenenud wiimaseil aastail rahumismahelises juur-tööstuseks. Saksa konjunkturbüroo äsja loostatud aruande järgi tõusis läinud aastal lennukitööstuse toodangu kogumäärus 2—2½ miljardile Saksa margale.

Lennukite walmistati 28.500 tütti, sellest arwust ühendriikides 3840 tk., Prantsusmaal 3200 ja Itaalias 2365 tk. Ühendriikide ofatähtsus lennukitööstuses on seega 13 protft. Olgu tähendatud, et Ühen-riikide ofatähtsus autotööstuses on 76 prot-fenti. Siiski

eksportib lennukite kõige rohkem

Ameerika, turustades neid peamiselt Hiinas ja L-Ameerikas.

Tulewitus kujuneb aga lennukite eks-pordiga lugu sellajeks, et walmistamistit-sentide wäljaandmise laienemisega hakkab maad mõtma „nähtamatu eksport“, mis

asendab walmislennukite eksporti. Sel-teel taotlewad wähemarenenud tööstus-maad laiendada oma lennukitööstust.

Hollandi lennukitööstuses müüdis juba möödunud aastal 27 jäärast walmistamis-luba.

Praegu kasutatakse lennukite juurte es-laadritena. Piire tehniline areng sunnib aga pidewalt koosseisu uuendama. Len-nukitööstuse tarbeainete tarwitus on selle-tõttu wäga suur. Aruanne, mis tästtab andmeid 38 riigi kohta, näitab, et sõjatööstuse tarbeainete tarwituseft langed pool ofa lennukitööstusele,

ja et õhurelwastus neelab 25—30 protft. sõjajäduude üldkuludeft. Hästi ifeloomus-tab tehnita arengut lennukitööstuse alal töötundide arw, mis kulutatud lennuki-mootorite walmistamiseks. Käesolewal ajal nõuab see töö w i i s t o r d a rohkem töötunde kui 1918. aastal.

Mulgi Märt.

See oli õnn.

Kui Suurekivi poisimehest peremees Jaan ejumefe kulbitäie tina jai sulaks, kuul-dus ejitus jamme. Kõputati.

„Tere!“ ülfekünnisel seifis Vaanelaiu Linda. Näitifu pöfed õhetafid külmast ja nooruseft.

„Tere, Linda!“ jonus Jaan ja ulatas imelikult kofmakalt oma tugewa tödmehe kae. „Riided pane tahakambriksse, ma aitan sind...“

„Pole tarwis, ma ei ole tita,“ tõrjus tüdruk upfakalt.

Mõne hefte pärast ta seifis jälle eestaoas. Blondjuufed, lihtfak, kuid meeldivalt lam-mitud ja tumepruun kleit kui walatud üma-rale kehawormidele. Jaan filmistes ihale-walt neidu.

„Mis ja wahid kui õõkull!“ tõreles see ja Jaan punastas, tundes end peagu koolijutti-na, kes tabatud wallatufelt.

„Kus ema on?“ ujutles neiu.

„Õitist ära. Ode ja demees ootawad wäifet peret.“

„Nüüd wana aasta õhtul! On aga ini-mesed aja leidnud! Mita ja warem ei üt-el-nud, et ema pole kodus? Ma ei oletä tul-nud.“

Mälestustahvel C. R. Jakobsonile ja puiestee J. Pärna auks.

(Зяргнеб.)

Kolm õnnetust mere jääl.

Hobused ja mehed kukkusid läbi jää.

Hiumaa ja mandri vahelisesse jäässe on tekkinud mõrdlemisi rohkesti lahmandusi, mistõttu on viimastel päevadel jägedamaks muutunud õnnetused liiklejatel. Samuti on läbi jää kukkunud juhtunud Wormsi-Haapsalu vahel.

Heltermaa-Haapsalu vahel kukkus läbi jää regi ühes hobuse ja kolme sõitjaga. Kaewatfi laulat alustasid kolm kohalikku elanikku M. Raim, Paat ja Lindo teekonda Haapsallu. Tavaliselt toimub ülesõit salgataupa, kuid Kaewatfi meeste regi sõitis teistest ette. Dotamatult sattus hobune lahmandusse, vedades kaasa ree ning mehed. Wette kukkus meestest õnnetus Paadil ja Lindo jääle pääsemine, kuna M. Raim, kes on praegu sõdur merewäes, pidi ootama, kuni sõbrad ta jää-äärle aitaksid. Wäike hülklaste hobune sattus alguses jää ääre alla, kuid tragi loom juhtis ennast tealt välja rabelda ning meeste abiga aidati temagi kuuwale. Tagaõitnud meeste poolt anti õnnetuile kuuwemaid riideid, kuna wette kukkunud madrus sai kuuwad wõlbid ja jookstes jätkas teekonda

Rohuküla poole, kuna kohusetruu sõdur ei tahtnud wäcosja hilineda. Õnnetus juhtus umbes 9 kilomeetrit Heltermaalt Haapsalu poole.

Teine õnnetus juhtus Wormsi saare elaniku Johan Limmiga, kes sõitis Swiibist Haapsallu. Jõudnuna Hobulauu kohale sattus hobune jääpraktu, mis teatud õrna jää ja lumega. Jäälülmas wees sumades õnnetus poolkülmanud mehel lõppeks jää äärele saada, kus alustas otsekohe katseid hobuse päästmiseks. Mees jookkis Hobulauule, kust tõi abi ning hobune, kes ligi tund aega oli jäätükkide vahel rabelnud, aidati välja. Külmunud hobune wiidi Hobulauule sooja lauta, kus teda hõõrumisega püüti elustada.

Kolmas õnnetus juhtus Wormsi ärimähe Wädeniga, kes Wormsi-Haapsalu vahel läbi jää wajas. Nobeda hobuse tõttu aga õnnetus rege weest koos mehega välja tõmmata.

Kergemaid jääõnnetusi on juhtunud mitmete liiklejatega.

Tänavad olgu lumest puhtad.

Politsei juhib Haapsalu majaomanikkude tähelepanu sundmääruse täitmisele.

Elamine lumi tuli maha sellises hulgas, et mattis tänavad ja kõnniteed kiiresti. Selle tõttu on rohkesti tegemist ka majaomanikkudel tänavate ja kõnniteede puhastamisega. Kuid suur enamik majaomanikke ei tegemat seda küllaltki ja nii, nagu seda nõuab sundmäärus, nii on meile seletatud politsei poolt.

Kõnniteed peavad olema lumest ja jääst puhtad kuni kivideni. Lumest puhtad peavad olema ka reennid ja sõiduteedest tuleb ilu- lamine lumi ära wadada, samuti ka teede ristumiste kohalt, mida paljud ei tee. Politsei juhib majaomanikkude tähelepanu nende nõuete täitmisele ja kõi neid, kes sundmääruse nõudeid selles osas ei täida, karistab administratiivkorras, kusjuures mõistakse määrata kuni 30-fr. rahatrahwi.

Alljärgnevalt toome wäljawõtte wasta- waft sundmäärusest: § 7. Talwisel ajal on tänavate wastas olewate kruntide omanikud kohustatud iga päew kuni kella 8-ni hommiku- ni jalgteed lumest ja jääst ära puhastama ja liiva peale raputama, sellisel peab ka päewa jooksul tegema, kui lund on sadanud või külmetanud. Tänavate kottu-koos (ristumiste) kohal ja ülekäikudel peab jalgteed kaitse- tarmis 1 meetri laiusest ära puhastama. § 8. Talwel peavad liikumata w- randustele omanikud neil tänavatel, mida nemad puhastama peavad, lumehanged tala- fetsa tegema. § 9. Tänavatele koanunud ülekäikude lumi, mida saanitse laskjaid mõist- tarmis ei lähe, niijama ka jää, tuleb we- renni ja sõidutee wähele hunnikuks ajada ja ära wadada.

Näärpäev — ennustuste päev.

Muistseid näarikombeid ja ennustusviise Läänemaal.

Kui wanaasti Läänemaa laade lühade kohal loitis näarihommik, katjus igaüks jalg alla wõrdlemisi wäga. See, kes näarihommikul ma- gaas tawa, pidi uuega heitlema kogu aasta. Sellest, et haigused kedagi aasta kestel kiusama ei tuleks, pidi tõustes jümi peema külmale weega, mis äsja kaetust wõetud. Enne pesemist ripu- tati wee lisje wähe soola ja pihlata wõi too- minga rühka, mis eelmisel teistöö koldest korja- tud. Nooritud ja neid, kes tahfid, et nad muututud ilusamaks, pidid jümi peema eel- mijel õhtul toobud allikaweeaga. Samuti tuli toimida neil, kelle silmanägemine wõi kõrwakuul- mine kippus jääma napiks.

Soolega pandi tähele seda, kes näärpäeval oli elamine küllaline. Galwaendelise tähenduse ähwardas wõtta aasta, kui eimelise külastajaks ojutus naine. Meeskülastajad wõeti wastu aga rõõmuga.

Nagu teada, on Läänemaal kumbels wana- aasta teistöö pühkida tuba. Kuud, millega seda tehti, tuli järgmisel hommikul ära põletada, kui taheti, et majja ei figineks rotte, hiiri ja teisi kahjulikke loomi. Kui taheti, et wõljalpud roh- kesti wõlja kannakid, tuli neid näärpäeval rapu- tada. Kartuli- ja ka loodeti suurendada sel kom- bel, et näärpäeval hoopis liugu lasti. Nanna- rahwas näärpäeval merele ei sõitnud, kuna see pidi muutama kuuwaks kalalaagi. Naised ei tohtinud näärpäeval teha mingisugust näputööd, kuna see pidi häwitama karjapidamise õnne.

Kellel selles wähegi wõimalust oli, sõitis

näärhommikul kiritusse. Selle sõiduga oli seos- tud rida erilisi kombeid. Nii näitaks wõljal tagajärgidul tee kõrwale herneid wõi wõljal- jellepärast, et linnud juwel wõlja ei kipuks. Ri- ritust koju jõudes ja reelt maha tulles mindi lohe põllutööriistu katsuma, kuna pöid siis pidi ojutuma tänuks hõrja wastu. Enne hobuste ree eest lasti ratendamist anti kõi- fidele loomadele juua, kui taheti, et need hästi figinefid ja ühtlasi ka terved olefid.

Näärpäeval maagana heites ei tohtinud sukki jalaft ära wõtta, kui taheti wõljalda usside nõ- lamist ja teisi hädaid jalgadega. Kiritust koju jõudes tehti lohe tuli ahju. Talus, mille korja- nast tõusis suits kõige enem, pidi ka kõi- fidele teistest warem walmis jõutama. Üht- lasti pidi selle talu neidudest rohkem lugu pee- tama. Enne kiritusse sõitmist anti loerlele tilu- teji lühakõrte. Sel kombel toimides polnud karti, et talu tule aasta kestel wargaid. Sel- les, et wõljalda tuleohju, tuli peale tule kustu- tamist koldele wõljalda teet.

Näärpäeval püüti ennetada sedagi, mill- seid suuremaid üldist haaratuid sündmusi wõis uuel aastal oodata. Kui näärpäev oli pime, tu- sine ja tormine, polnud alanud aastaliti oodata head. Oli koi wõi eha wõrripunane, pidi alga- wal aastal kindlasti tulema suuri jõdapid, riis- tamisi ja tapmisi, mille kestel wõljalda palju süü- tute inimesi wõrd. Kõikis aga taewa all roh- kesti rümpilwi, oli üldises elus oodata teistjugu- seid segafeid sündmusi.

Pühadehiri Lihulast ja ümbrusest.

Nagu warem, nii ka nüüdki osutuvad jõu- lud Lihula ümbruses übedeks suurimadeks ja tähtsamadeks pühadeks. Teatavasti pühitatakse Lihula ümbruskonnas jõule enam pikemaajali- felt ja ka rohkem ettevalmistatult kui üheski teises kodumaa nurgas. Pühad pole siin tänu- litud, kui puuduvad toas jõulubeinad, ning laual koduolu ja tangutworstid. Muuseas eri- nevad tangutworstid siin tangutworstidest, mill- seid tuntakse mjal. Nimelt walmistatakse lihu- lalased oma worstid kui jõulu rahwastoidu ilma wõrta.

Lihula harilikke wõrdkõlaimistele oli Li- hula ümbruses kuni viimase ajani iseluguseks kumbels poiste hulgaline talu- ja talu- kaimine. Kodulilaks käidi lootsipilli ja wõrdkõlaimi- lisse laulude saatel talust talu, kuna kange- maste kulladeste ratenatid hõlbede saanide ette, kus puududa ei tohtinud jõulised alafellad ja tuljused hobuste kaels. Kõrnanne 6-7 sõidu- kiline „jõuluwõrd“ liikus wõrdkõlaimist suure larmi ja mõllu tähe all. Seejuure omapärase jõulude pühitamiswiis on viimastel ajal wõrd- ajalukku, ning asendajaks on talalised wõrd- ruspeod, aruult jägedamini ejinewalt. Ka püha-

deagfed tantjüdhitud talutarebes on jäänud kuldagi tagaplaanile ja eijplaanile läbi awalik- sude pidude korraldamine fertiwaat. Lihulas see küll weel läbi lõõnud pole, ehkki on katsetatud, kuid küll aga lähemas naabruses, näit. Tuudi- Liival. Siin korraldatakse peaaegu eranditult igaal jõulu teisel pühäl pidu, ja publikut on alati olnud külluses. Nii oli ka tänu jõulu teisel pühäl Tuudi-Liival pidu, kus rahwast oli offe- murdu, nagu wõljalda.

Kiriklik teade.

Haapsalu ew. lnt. kirik.

Linna- ja kirkus on wanaaasta-õhtune ju- malateenistus pihti ja armulauaga kell 5 p. l. Lauulised. Kirjutamine on 30. ja 31. det. kella 9-11-ni e. l. Õhtul kell 10.00 liuriga jumalateenistus. Kes kell 10.00 soowivad armulauale tulla, neid kir- jutatakse abiopetaja J. Rätti juures. 1. jaanaukil kell 9.30 jumalateenistus lauul- lehtedega.

Op. zur Mühlén.

E. Jürisoo läheb pensionile.

Uueks kriminaalpolitsei assistendiks E. Aberg.

Eileministri kaitsekirjaga wabastati krimi- naalpolitsei teenistusest Läänemaa- ja Saare krimi- naalpolitsei teenistusest E. Jürisoo.

naalpolitsei assistent Emil Jürisoo, kes lä- heb pensionile termistisel põhjusil.

E. Jürisoo sündis 22. webruaril 1879. a. Läänemaal Lihula wallas Tuudil. Alghari- duse sai ja üles kaswas Wigalas. Enne po- litsei teenistusse astumist teeninud Tallin- nas (sealse suwelatutise juhatajana), Wene- maal, Peterburis ja Soomes Keika linnas. Haapsalus tegutses enne kriminaalpolitsei- ste astumist äri alal. Kriminaalpolitsei teenis- tuse Haapsalus asus 21. jaanuaril 1920. a., töötades kogu oma teenistuse ajal kuni 1. jaan. 1939. a. siin. Kriminaalpolitseis täitis kuni 1928. a. registreerija päewapiltitruu ko- hustusi ja siin nimetati assistendiks, mill- seid kohustusi täitis kuni oma pensionile mi- nekuni.

1922. a. awaldati E. Jürisoole kiitust wan- givalwur Lembra mõrwa jälitamisel üles- näidatud hooluse eest. 1935. a. awaldati talle kiitust Maria Rõhholmi mõrwa awastamise ja mõrwar Anders Kree tabamise eest. 1937. a. annetati E. Jürisoole kaitsekirjaga Wõljalda 5. klassi teenetemärk.

Uueks kriminaalpolitsei assistendiks on eileministri kaitsekirjaga määratud Elmar Aberg Tallinnast.

Martna põllumees aasta wahetusel.

Alanud on talveveod ja rootegu.

Aasta wahetusel, millal jõuludele juba loast wälja wiidud, ja offad mahalaftnub jõulukuust seijab lumehangel, saab ka põl- lupidaja heita pilgu tagasi oma tehtud ja tegemata jäänud tööde üle. Et sügis pea- aegu jõuluni wenis, on ka Martna põllu- mees oma põllupinda suutnud juurendada mõnegi hehtaari wõrra, nii mõnigi hehtaar juuriud ja kiwideft puhastatud maad ootab kewadel üleskiindmist.

Karjapidamises on püütud tõuaretusele üha suuremat rõhku panna, sest segafar- japidamise juures on lehmad olnud rohkem tõnnikutegijad kui piimaandjad. Karja- maid ja heinamaid on osaliselt püütud pa- randada, samuti on laienerud risitiheina ja kultuurheina wäljad. Kadunud on juur- nõudmine maa järele, kuna on asutus ole- masolewaid parandama. Ofte rahalise wiisjana on aastast-aastaks laiendatud nisu külmipinda, kuna rukkiala on kofu tõmbu- m. Kuna nisuwõrd asendab suuresti alus- põhu hulka, ei eime enam Maifalu roo- alade wõljarentimisel aluspõhu tahtjaid.

Seafasmatus wõtab üha enam hoogu. Külm oli nagu warajane, kuigi teda kõi- jal oodati. Tööd jäid paljudel weel lõpe- tamata, kuid jellewastu loomafööda puudus andis end terawalt tunda, sest kõi- fidele ta- gararad olid lõppemisel. Külm wõimal- das heinte kaitseamist lühadelt ja heina- maadelt, kuid külm püsimine andis end omakorda tunda, sest paljudel olid weel kartulifuhjad ilma talwemullata ja karja- laudad warustimata külm wastu.

Korraldusi Märjamaa — Vigala konvendis.

Märjamaa-Vigala konwendi täiskogu tuleb kokku.

20. det. peeti Märjamaal põllumeeste kon- wendi juhatusel koosolek. Juhatus andis nõusoleku traktoriaama autumiseks Ants Ilusale Wigalas, tingimustel, et muretetaks tugewamajõuline traktor. Orgita koduma- janduskooli tallu lubati ajutada frilistatja pullijam ja E. Tõlmaateri juurde Wigala Tõdure kallas shewiotti tõu järaajam.

Matuskõlimate põllumajanduslike küsi- muste arutamiseks otjastati kutsuda kofu konwendi täistogu 5. jaanuariks. Arutusele

tuleb tegemise aruanne ja lähem töötawa, põllutööliste küsimus, juurimisafina ofmine konwendi, õlleotrade kasmatamine ja reali- teerimine ja talude elektrifitseerimise, raadio ning „Lihula Graffekooli“ liimise astumise küsimused. Koosolek peetaks konwendi untes ruumides Märjamaal, algusega kell 11. Sa- ma juhatuskoosolek otjastaks armata Riwi- Wigala ja Märjamaa maanoorte ringid nende palwe põhjal tegutsema põllumeeste kon- wendi juures ifeifeiswate noorteringidena.

Kasari koolimaja ehitamine algab

Uus koolimaja läheb maksma umbes 80.000 krooni.

Kuigi Kasari 6-kl. algkool on suuremaid kogu ümbruskonnas, pidi ta wifemat aega asuma wõrdlemisi armetutes ruumides. Nimelt ei wasta Kasari mõija endise harrastemaja ruu- mid, milleks kool töötas, kaugelelt neile nõue- tele, mis kooli korralitaks töötamiseks tarwi- tud.

Sellepärast otjustas ka Kirbla wald ehitada uue koolimaja Kasari jõe Wirtu poolsele kal- dale. Kuigi waltaw otjus tehti juba paar aastat tagasi, wiibis ehitustööde juurde asumine femini. Nüüd aga toimub juba mõnda aega ehitusmaterjali hoolas kohalewedu ehitusplatile, mis asub Tallinn-Wirtu maantee kõrwal. On jõutud nii kaugele, et ehitamisega wõidatse al- guft teha kewadel.

Kasari uus koolimaja kujuneb walmimise korral üheks moodumaks kogu Läänemaal. Uus koolimaja ehitatakse tellistiwõrdid ja seinte wä- line kord kaetaks siilistiwõrdid. Maja tuleb wõljalist ja sijemiselt täpselt selline, nagu on paari aasta eest walmunud Lihula uus kooli- maja. Hoone lähed eijalgfete kawatfuste koha- felt maksma umbes 80.000 krooni. Kirbla wald- al on koolimaja ehitamisel 20.000 krooni. Iilejäänud summa saadakse laenuuna uute kooli- majade ehitusfondist.

Kasari algkooli juhatajaks on praegu So- hannes Walgma. Reale Kasari on Kirbla wallas weel algkoolid Klooitris ja Wõhmas.

Sünnipäewi:

Kaarel Kamekuff. Sündinud 31. det. 1889. a. Läänemaal, Wainna wallas. Põllu- mees. Jõgifoos wallawenem.

Anders Kornblom. Sünd. 31. det. 1882. a. Läänemaal, Wormsi wallas. Põllumees. Wormsi abiwallawenem.

Elmar Mihail Fedder. Sünd. 31. det. 1903. a. Klaweri-pedagoog Haapsalus.

Aleksander Samberg. Sünd. 1. jaan. 1898. a. Pakslepa walla Noarootsi algkooli juha- taja.

Karl Tammeeste. Sünd. 1. jaan. 1888. a. Em- maste walla Leifu algkooli õpetaja.

Kuhu minna?

Haapsalu tuleõrje ühingu korraldusel Haapsalu priifimajas uueaasta wastuwõtt 31. det.

Märjamaa kaitsekirjaga kodus uueaasta wastuwõtt riisikodumäele, ÜENÜSD ja Märjamaa kompanii korraldusel 31. det. Eutlepa koolimajas ÜENÜSD wibu 7. jaan.

Õnnerikast uut aastat

kõigile omavalitsus-tegelastele ja kogu Läänemaa rahvale
soovib

Lääne Maavalitsus

Haapsalu linna ja Läänemaa rahvale soovib

Õnnerikast uut aastat

Haapsalu linnavalitsus

Õnnelikku ja edurikast uut aastat põllumeeste perele

soovib

- Noarootsi Põllumeeste Konvent
- Haapsalu Põllumeeste Konvent
- Kullamaa Põllumeeste Konvent
- Märjamaa-Vigala Põllumeeste Konvent
- Lihula Põllumeeste Konvent
- Kärdla Põllumeeste Konvent
- Kelna Põllumeeste Konvent

Edu ja õnne, rahu ning leiba kõigele Läänemaa rahvale uueks aastaks
soovib

Isamaaliidu Läänemaa Komitee

Töö ja kordaminekute õnne kõigile maanoortele ja maanoorte ringidele uueks aastaks
soovib

Läänemaa Maanoorte Ühendus

Head uut aastat kõigile kanakasvatajatele
Haapsalu Munaühisus

Õnne ühistegelastele uueks aastaks
Märjamaa Munaühisus

Õnne ja edurikast uut aastat oma ärisõpradele soovivad:

Haapsalu Tarvitajateühisus „Ökonoomia“ Karja tän. 14, telef. 12 Harukauplus Linnamäel, telef. Räägu 12 Harukauplus V-Sadamas	Põllutööriistade, elektritarvete, raadio, jalgrataste, kristallkaupade ja autokumide äri A. Raba Haapsalu, Karja tän. 27, Eesti Panga majas	K/M Koondus K. Tiideman Manufaktuur- ja pudukaubad Haapsalus, Karja tän. 8. Telefon krt. 27.
K./M. Vennad Tamverk Haapsalu, Karja tän. 5 Telefon 9	K-m. M. Selg Haapsalus	E. Kääramees Haapsalu, Karja t. 4.
Foto E. Neidre Karja tän. 18. Telefon 60	A/S. TEKLA Haapsalu osakond.	Juuksur N. Sipelgas Mängu l. 2